

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

(بازنگری شده)

مقطع کارشناسی ارشد

مرمت و احیاء ابنیه و بافت‌های تاریخی

با دوگرایش: حفاظت و مرمت میراث شهری و میراث معماری

کارگروه ویژه معماری

مصوبه هشتصد و سیزدهمین و هشتصد و دوازدهمین جلسه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورخ ۹۱/۹/۱۹ و ۹۱/۹/۱۲

دانشگاه آزاد اسلامی

سازمان مرکزی

۳/۳۲۸۴۵

۹۵/۵/۱۶

بسمه تعالی

بخشنامه به واحدها و مراکز آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی

موضوع: ابلاغ سرفصل بازنگری شده رشته مرمت و احیاء ابنیه و بافت های تاریخی در مقطع کارشناسی ارشد

سرفصل بازنگری شده دوره کارشناسی ارشد رشته مرمت و احیاء ابنیه و بافت های تاریخی با دو گرایش حفاظت و مرمت میراث شهری و میراث معماری مصوب جلسه ۸۱۳ و ۸۱۲ مورخ ۱۳۹۱/۹/۱۹ و ۱۳۹۱/۹/۱۲ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری جهت بهره برداری در سایت مرکز برنامه ریزی درسی www.iausep.com قرار داده شده است و به آگاهی می رساند:

ضمن دریافت آن از سایت، اجرای این سرفصل از نیمسال اول سال تحصیلی ۱۳۹۵-۱۳۹۶ برای دانشجویان ورودی سال ۱۳۹۵ و به بعد لازم الاجرا است. با ابلاغ این برنامه، سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد رشته مرمت و احیاء بناها و بافت های تاریخی مصوب جلسه ۶۴۸ مورخ ۱۳۸۶/۶/۱۷ شورای برنامه ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای این گروه از دانشجویان (ورودیهای ۱۳۹۵ و به بعد) منسوخ اعلام می گردد.

فرهاد حسین زاده لطفی

معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته مرمت و احیاء ابنیه و بافت‌های تاریخی با دو گرایش حفاظت و مرمت میراث شهری و میراث معماری

کارگروه: معماری

رشته: مرمت و احیاء بناها و بافت‌های تاریخی گرایش: حفاظت و مرمت میراث شهری و میراث معماری

مقطع: کارشناسی ارشد کد رشته:

شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی، در هشتصد و سیزدهمین و هشتصد و دوازدهمین جلسات مورخ ۹۱/۹/۱۹ و ۹۱/۹/۱۲ برنامه درسی بازنگری شده مقطع کارشناسی ارشد رشته مرمت و احیاء ابنیه و بافت‌های تاریخی با دو گرایش حفاظت و مرمت میراث شهری و میراث معماری را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱: برنامه درسی بازنگری شده مقطع کارشناسی ارشد رشته مرمت و احیاء ابنیه و بافت‌های تاریخی با دو گرایش حفاظت و مرمت میراث شهری و میراث معماری از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم‌الاجراء است:
الف) دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می‌شوند.

ب) مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بر اساس قوانین تأسیس می‌شوند و تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی هستند.

ماده ۲: این برنامه بازنگری شده از تاریخ ۹۱/۹/۱۲ جایگزین برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته مرمت و احیاء بناها و بافت‌های تاریخی مصوب ششصد و چهل و هشتمین جلسه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی مورخ ۸۶/۶/۱۷ شد و برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند، لازم‌الاجراء است.

ماده ۳: برنامه درسی بازنگری شده مقطع کارشناسی ارشد رشته مرمت و احیاء ابنیه و بافت‌های تاریخی با دو گرایش حفاظت و مرمت میراث شهری و میراث معماری در سه فصل: مشخصات کلی، جداول دروس و سرفصل دروس برای اجراء به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی ابلاغ می‌شود.
رأی صادره هشتصد و سیزدهمین و هشتصد و دوازدهمین جلسه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی مورخ ۹۱/۹/۱۹ و ۹۱/۹/۱۲ درخصوص برنامه درسی بازنگری شده مقطع کارشناسی ارشد رشته مرمت و احیاء ابنیه و بافت‌های تاریخی با دو گرایش حفاظت و مرمت میراث معماری و میراث شهری:

۱. برنامه درسی بازنگری شده مقطع کارشناسی ارشد رشته مرمت و احیاء ابنیه و بافت‌های تاریخی با دو گرایش حفاظت و مرمت میراث شهری و میراث معماری که از سوی دانشگاه تهران، شهید بهشتی و علم و صنعت پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.
۲. این برنامه از تاریخ تصویب به مدت پنج سال قابل اجراء است و پس از آن نیازمند بازنگری است.

حسین نادری منش
نایب رئیس شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

سعید قدیمی
دبیر شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

۱-۱- مقدمه

محیط های تاریخی در برگیرنده مجموعه متنوعی از بناها، یادمانها و مجموعه های ارزشمند اند که در طول قرن ها شکل گرفته و محصول مراحل پیچیده رابطه انسان و محیط مصنوع بوده و بواسطه دارا بودن ویژگی های منحصر به فرد تاریخی و ارزش های متنوع معمارانه، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی قابل ارج نهادن می باشند. محیط های تاریخی و میراث معماری ارزشمند آن به منزله ثروت های غیر قابل جایگزینی می باشند که سرمایه و ذخائر قرنها مهارت های استادکارانه را به معرض نمایش می گذارند و بواسطه آن به مکان ها امتیازات منحصر به فردی اعطاء می کنند. بناها، مجموعه ها و بافت های با ارزش شهری از مهمترین یادگارهایی هستند که از نسل های پیشین به دست ما رسیده اند و باید بعنوان ثروتی عظیم، آنها را به نسل های بعدی انتقال دهیم. بر اساس چنین نگرشی بناها، مجموعه ها و بافت های با ارزش تاریخی یادگاری از گذشتگان و میراثی برای نسل های آینده به شمار می آیند، که باید ضمن حفظ اصالت و یکپارچگی، آنها را برای زندگی معاصر و آینده تجهیز نمود.

در طی دهه های اخیر تحول در سیاست های حفاظت از محیط های تاریخی و میراث ارزشمند آن، فضای جدیدی را برای فعالیت های مرمت و بهسازی فراهم نموده است. توسعه قلمرو و فعالیت حفاظت از بناهای منفرد به تمامیت بافت از یکسو و توجه توأمان به میراث فرهنگی و طبیعی از سوی دیگر، تحول رویکردی در استفاده مجدد از ابنیه و آثار تاریخی و گرایش به تجدید حیات کارکردی و نیز استفاده های اقتصادی موثرتر از بناهای تاریخی و همچنین توجه به صنعت توریسم به عنوان فرصتی برای توسعه و رشد اقتصادی ساکنین و یا مجاورین مناطق تاریخی از مهمترین این تحولات بشمار می روند. از اواسط دهه هفتاد میلادی نیز رویکرد حفاظت یکپارچه مورد تاکید قرار گرفته که در آن ضمن توجه همه جانبه به طیف متنوعی از ارزش ها اعم از اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به تعمیم قلمرو حفاظت در بستر های سیاسی، برنامه ریزی و آموزشی پرداخته می شود. در رویکرد متاخر، ساختمانهای تاریخی حکم منابع کلیدی در برنامه های توسعه و نوسازی داشته و نقش مهمی را در این برنامه ها بر عهده دارند. برنامه های حفاظت، استفاده مجدد از ساختارهای تاریخی و خلق فضاهای جدید را به عنوان مهمترین محرک توسعه مدنظر قرار می دهند.

این برنامه با چنین رویکرد نوین به امر حفاظت و با هدف توسعه مبتنی بر توجه ویژه به ارزش های مختلف در ابعاد فرهنگی، تاریخی، اجتماعی و اقتصادی تدوین شده است. هدف از بازبینی برنامه قبل و تدوین این برنامه، ارائه برنامه ای با نگاهی نو مبتنی بر بسط و تعمیم نگرش ها و سیاست های نوین امر حفاظت و استفاده از تجربیات جهان بوده است. با توجه به گستردگی موضوع و ضرورت تخصصی تر کردن حوزه های مطالعاتی و آموزشی امر حفاظت، برنامه ارائه شده با لحاظ دو گرایش (حفاظت میراث معماری و حفاظت میراث شهری) در این عرصه تفکیک و تدوین شده است. معیارها و شاخص های کلیدی در این بازنگری علاوه بر به روز رسانی و انطباق برنامه با دستاوردهای روز دنیا، توجه به نقش و توانایی دانش آموختگان، اشتغال فارغ التحصیلان و بومی سازی برنامه منطبق با ارزش های مورد تاکید جامعه بویژه توجه به ارزش های دینی، اعتقادی و ملی بوده است.

۲-۱- اهداف اصلی بازنگری برنامه

- اهداف اصلی از تدوین و بازنگری این برنامه در محورهای موضوعی زیر تشریح می گردند:
- تلاش برای ایجاد نگرشی تازه به حفاظت از ثروتهای فرهنگی و تاریخی و ارتباط آن با زندگی امروز و همچنین ارتباط صنعت توریسم و حوزه سرمایه گذاری بر ثروتهای فرهنگی و تاریخی؛
 - تربیت متخصصان کارآمد که علاوه بر دانش اندوزی در حوزه فنی و تخصصی حفاظت به ابعاد مختلف و ارزش های بی بدیل فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی آگاه اند؛
 - توجه و تاکید بر استفاده از فن آوری های نوین در فرآیند آموزش حفاظت؛
 - تاکید بر یکی از اصولی ترین اهداف فرهنگی پس از انقلاب اسلامی ایران مبنی بر شناسایی ویژگی ها و ارزشهای فرهنگی - تاریخی کشور از طریق مطالعه شناخت و حفاظت ابنیه و مجموعه های فرهنگی تاریخی گذشته و همچنین احیاء و تداوم زندگی آنها در جهت توسعه سیاستهای فرهنگی جمهوری اسلامی ایران؛
 - تخصصی تر نمودن فرایند آموزش مرمت و حفاظت از میراث معماری و بافتهای تاریخی با توجه به نیازهای جامعه، اشتغال فارغ التحصیلان و غنی سازی برنامه و فصول تخصصی مرتبط.

۳-۱- ضرورت و اهمیت بازنگری برنامه در دو گرایش

با توجه به تعداد آثار و وسعت بافتهای تاریخی کشور و سرعت تخریب این عرصه های ارزشمند بویژه ناشی از اقدامات غیر اصولی و بدون پشتوانه علمی - فنی، تربیت نیروی انسانی کارآمد و آموزش تخصصی برای ظرفیت سازی در نهادهای ذیمدخل اعم از سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، شهرداری ها، وزارت راه و شهر سازی (شرکت مادر تخصصی عمران و بهسازی شهری و شرکت های وابسته) و بخش خصوصی و لزوم برخورد تخصصی برای رفع مسایل و مشکلات بافتهای تاریخی ارزشمند، توجه و توسعه این رشته ضروری می نماید. از سوی دیگر پس از قریب به یک دهه آموزش حفاظت از میراث معماری و شهری و ارزیابی نتایج برنامه های گذشته، نیاز به بومی سازی مفاهیم آموزش حفاظت، سمت گیری به سوی نیازهای ایران و انطباق با یافته های نوین این دانش در عرصه های جهانی، بازنگری در برنامه و سرفصل دروس این رشته را ضروری ساخته است. بدلیل گستردگی موضوع و ضرورت تمرکز بر بخش های تخصصی و توسعه حوزه های میان دانشی مرتبط، برنامه پیش رو با لحاظ دو گرایش حفاظت میراث معماری و حفاظت میراث شهری ارائه شده است. این دو گرایش بستر مناسب برای تربیت نیروی انسانی متخصص را در دو عرصه تخصصی مرمت و حفاظت از میراث معماری با تمرکز بر وجوه فنی و ساختاری و همچنین مرمت و حفاظت از میراث شهری فراهم می نماید.

۴-۱- چشم انداز

چنانچه شواهد و مستندات کالبدی موجود در شهرها و بطور کلی فلات ایران نشان می دهد سرزمین ما به دلیل قدمت تمدنی و سابقه فراوان این امر از ظرفیت بسیار قوی و توانمندی در وادی میراثی اعم از میراث طبیعی و تاریخی برخوردار است. تطابق شواهد با مقولات فرهنگی - اعتقادی و اقلیمی محصولاتی را به یادگار

گذاشته که در خُور توجّه و دقّت نظر برای استخراج مبانی و اصول پایدار در ارتباط با طرح های توسعه جدید می‌تواند باشد. از سوی دیگر حفاظت از این شواهد می‌تواند به عنوان یک پدیده جدّی در برنامه ریزی‌ها قلمداد گردد و حتّی به عنوان بخشی بسیار فعال از نظام توسعه در نظر گرفته شود. بطور طبیعی تحقق این اهداف مستلزم تربیت نیروی انسانی و کارآمد با برنامه ای مدوّن و مشخص است، لذا چشم انداز عمده عبارت است از تهیه برنامه ای جامع برگرفته از نظام آموزشی که امر مرمت و احیای ابنیه و بافتهای تاریخی را به عنوان حوزه ای بسیار فعّال از معماری و شهرسازی قلمداد می‌کند و تفاوت ظریف آن در یک امر حادث است که به وقوع پیوسته و امروز در اختیار ماست و از آنجایی که میراثی گرانبهاست، حفاظت، مرمت و احیای مجدّد آن وظیفه ای خطیر است، زیرا تجلّی اعتقاد و فرهنگ را به مفهوم واقعی آن در آثار فوق قابل مشاهده می‌گرداند.

از سوی دیگر دستیابی به متدولوژی صحیح جهت مطالعه ابنیه و بافتهای تاریخی و همچنین روش‌های جدید مربوط به استحکام بخشی بالاخص در رابطه با زلزله و به روز کردن آنها بخشی از چشم‌انداز این دوره قلمداد می‌شود. لذا برنامه کارشناسی ارشد مرمت از بُعد اجرایی می‌تواند شامل بخش وسیعی از شهرهای تاریخی ایران، تعداد زیادی از محوطه تاریخی، تپه‌های باستانی، بازارهای تاریخی، و تک بناهای متعددی باشد که همگی مستلزم مستندسازی، طبقه‌بندی و در نهایت برنامه ریزی و مرمت و احیاء می‌باشند که ثروت‌های فرهنگی و ملی تلقی می‌شوند و می‌توانند در نظام توسعه کشور سهمی را ایفاء نمایند. این نقش گاه فرهنگی، آموزشی، پژوهشی و گاه عبرت آموز و گاه کاربردی در جهات مختلف از جمله در صنعت جهانگردی می‌باشد.

۱-۵- طول دوره:

طول دوره آموزشی چهار نیمسال، شامل سه نیم سال آموزشی و یک نیمسال برای تدوین پایان نامه است. دوره تمام وقت است و دانشجویان موظفند در تمام روزهای هفته آمادگی حضور فعال در کلاس های درس و کارگاه مطابق برنامه ریزی گروه/ دانشکده مربوطه را داشته باشند.

تبصره ۱ - درموارد استثنایی افزایش طول مدت دوره با تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مجاز است. در هر صورت مدت دوره در هر سه شیوه نباید از ۲/۵ سال تجاوز نماید.

تبصره ۲- به ازاء حداقل ۸ واحد جبرانی، یک نیمسال به طول دوره اضافه می‌شود.

۱-۶- نقش حرفه‌ای و توانایی فارغ‌التحصیلان:

فارغ‌التحصیلان این دوره با روشهای مطالعه و شناخت ابنیه و شیوه های برخورد با بافتهای تاریخی آشنا می‌گردند و خواهند توانست به تهیه طرح های حفاظت، مرمت و احیاء در مقیاسهای فوق اقدام نموده و در عمل بر اجرای آنها نظارت و گروه مرمت کاران و مجریان را هدایت نمایند. همچنین توانایی برنامه ریزی برای سرزندگی و معاصر سازی بناها و بافتهای تاریخی و توجه به حفاظت در عین توسعه را به عهده خواهند داشت. شرایط و ضوابط ورود به دوره مطابق مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد.

فصل ۱:

تعريف مسأله

۷-۱- دروس جبرانی:

با توجه به اینکه داوطلبین از رشته های مختلف تحصیلی ذیربط در سطح کارشناسی می توانند در این دوره وارد شوند ضرورت دارد هر دانشجو به تناسب رشته تحصیلی خود در مقطع کارشناسی، دروسی را به عنوان "جبرانی" بگذراند. لیست واحدهای جبرانی دوره با توجه به ورودی های دوره به شرح جدول زیر خواهد بود:

جدول (۱-۱) دروس جبرانی به تناسب رشته تحصیلی مقطع کارشناسی پذیرفته شدگان دوره ارشد

رشته دوره کارشناسی	واحدهای جبرانی در دوره کارشناسی ارشد	تعداد واحد	توضیحات
عمران	آشنایی با مرمت	۲	
	طرح و معماری	۲	
	تاریخ معماری و معماری معاصر	۲	
	باستان شناسی	۲	
	زبان تخصصی	۲	
سایر رشته ها	آشنایی با مرمت	۲	
	معماری معاصر		
	طرح و معماری	۲	
	تاریخ معماری و معماری معاصر	۲	
	آشنایی با هنر و معماری ایران	۲	
	باستان شناسی	۲	
	زبان تخصصی	۲	

○ دانشجویانی که از گروه های غیر همجنس به این دوره وارد میشوند بنابر تشخیص گروه موظف به اخذ حداکثر ۶ واحد جبرانی هم زمان با اخذ واحدهای اصلی دوره خواهند شد.

۸-۱- نوع و تعداد واحدهای درسی:

دانشجوی این رشته بجز واحدهای جبرانی که متناسب با کمبودهای او تعیین می شوند مجموعاً ۳۲ واحد درسی خواهند گذراند. از این تعداد ۶ واحد مربوط به پایان نامه می باشد. دروس اصلی (۸ واحد) و تخصصی (۱۰ واحد) طبق جدول ۱-۲ و ۱-۳ و ۱-۴ و ۱-۶ و ۱-۷ می باشند. لازمست هر دانشجو از بین سرفصل های دروس اختیاری (جدول ۱-۵) تعداد ۸ واحد انتخاب و به عنوان واحد اختیاری بگذراند.

جدول (۲-۱) دروس اصلی برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد مرمت و احیاء ابنیه و بافتهای تاریخی در دو گرایش حفاظت و مرمت میراث معماری و گرایش حفاظت و مرمت میراث شهری

ردیف	نام درس	تعداد ساعات	تعداد واحد			بیش نیاز
			جمع	نظری	عملی	
۱	مطالعه و شناخت بناها و بافتهای تاریخی ✓	۴۸	۲	۱	۱	-
۲	تاریخ و مبانی نظری حفاظت و مرمت ✓	۳۲	۲	۲	-	-
۳	سیر تحول قوانین و تشکیلات میراث فرهنگی ✓	۳۲	۲	۲	-	-
۴	کارگاه ✓	۳۲	۱	-	۱	-
۵	سمینار بررسی تجارب مرمت ابنیه و بافتهای شهری ✓	۱۶	۱	۱	-	-

جدول (۳-۱) دروس تخصصی برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد مرمت و احیاء ابنیه و بافت‌های تاریخی در گرایش حفاظت و مرمت میراث معماری

ردیف	نام درس	تعداد ساعت	تعداد واحد			پیش نیاز
			جمع	نظری	عملی	
۱	آسیب شناسی و فن شناسی بناهای تاریخی ✓	۴۸	۲	۱	۱	مطالعه و شناخت بناها و بافت‌های تاریخی
۲	طرح باززنده‌سازی میراث معماری (طرح ۱) ✓	۶۴	۲	-	۲	-
۳	طرح باززنده‌سازی میراث مجموعه‌های معماری (طرح ۲) ✓	۹۶	۳	-	۳	طرح باززنده‌سازی میراث معماری (طرح ۱)
۴	طرح باززنده‌سازی محوطه‌های با ارزش تاریخی (طرح ۳) ✓	۹۶	۳	-	۳	طرح باززنده‌سازی میراث مجموعه‌های معماری (طرح ۲)

جدول (۴-۱) دروس تخصصی برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد مرمت و احیاء ابنیه و بافت‌های تاریخی در گرایش حفاظت و مرمت میراث شهری

ردیف	نام درس	تعداد ساعت	تعداد واحد			پیش نیاز
			جمع	نظری	عملی	
۱	آسیب شناسی بافت‌های تاریخی ✓	۴۸	۲	۱	۱	مطالعه و شناخت بناها و بافت‌های تاریخی
۲	طرح باززنده‌سازی میراث مجموعه‌های معماری (طرح ۱) ✓	۶۴	۲	-	۲	-
۳	طرح باززنده‌سازی میراث مجموعه‌های شهری (طرح ۲) ✓	۹۶	۳	-	۳	طرح باززنده‌سازی میراث مجموعه‌های معماری (طرح ۱)
۴	طرح باززنده‌سازی بافت‌های تاریخی - مرمت شهری (طرح ۳) ✓	۹۶	۳	-	۳	طرح باززنده‌سازی میراث مجموعه‌های شهری (طرح ۲)

جدول (۵-۱) دروس اختیاری * برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد مرمت و احیاء ابنیه و بافتهای تاریخی در هر دو گرایش حفاظت و مرمت میراث معماری و گرایش حفاظت و مرمت میراث شهری

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	جمع ساعات
۱	آشنایی با فناوری‌های نوین در مطالعه و برداشت میراث معماری و میراث شهری ✓	۲	۳۲
۲	روش تحقیق	۲	۳۲
۳	سمینار (تدوین پایان نامه) ✓	۲	۳۲
۴	طراحی میان افزا ✓	۲	۳۲
۵	حکمت هنر و معماری اسلامی ✓	۲	۳۲
۶	باستان شناسی فرهنگ و تمدن ایران	۲	۳۲
۷	میراث فرهنگی و گردشگری	۲	۳۲
۸	آشنایی با مرمت شهری	۲	۳۲
۹	هنر و تمدن ایران (قبل و بعد از اسلام)	۲	۳۲
۱۰	حفاظت و بهسازی بافتهای با ارزش روستایی ✓	۲	۳۲

* ۸ واحد اختیاری در طول دوره لازم است:

○ ۸ واحد از میان دروس اختیاری فوق و یا از دروس گروه‌ها و دانشکده‌های دیگر، با توجه به نیاز علمی دانشجو و با تشخیص گروه مربوطه انتخاب می‌شود.

جدول (۶-۱) دروس دوره کارشناسی ارشد مرمت و احیای ابنیه و بافت های تاریخی، گرایش حفاظت و مرمت میراث معماری

تعداد واحد	نیمسال چهارم	تعداد واحد	نیمسال سوم	تعداد واحد	نیمسال دوم	تعداد واحد	نیمسال اول
۶ نظری	پایان نامه	۱ نظری	اسمیتار بررسی تجارب مرمت ابنیه و بافت های شهری (اصلی)	۲ نظری عملی	اسب شناسی و فن شناسی بناهای تاریخی (تخصصی)	۲ نظری عملی	مطالعه و شناخت بناها و بافت های تاریخی (اصلی)
-	-	۳ عملی	طرح باز زنده سازی محوطه های با ارزش تاریخی (طرح ۳) (تخصصی)	۲ عملی	طرح باز زنده سازی میراث مجموعه های معماری (طرح ۲) (تخصصی)	۲ عملی	طرح باز زنده سازی میراث معماری (طرح ۱) (تخصصی)
-	-	۰۰۲*	(واحد اختیاری) *	۲ نظری	(واحد اختیاری) *	۲ نظری	تاریخ و مبانی نظری حفاظت و مرمت (اصلی)
-	-	۰۰۲*	(واحد اختیاری) *	۱ عملی	کارگاه (اصلی)	۲ نظری	سیر تحول قوانین و تشکلات میراث فرهنگی (اصلی)
-	-	-	-	-	-	۰۰۲*	(واحد اختیاری) *
۳۲ واحد	جمع کل	۸ واحد		۸ واحد		۱۰ واحد	جمع

* اخذ هشت واحد اختیاری در طول دوره الزامی است.
** عملی یا نظری بودن دروس اختیاری به تناسب نوع درس و طبق برنامه مشخص خواهد شد.

جدول (۷-۱) دروس دوره کارشناسی ارشد مرمت و احیای ابنیه و یافت های تاریخی، گرایش حفاظت و مرمت میراث شهری

تعداد واحد	نیمسال چهارم	تعداد واحد	نیمسال سوم	تعداد واحد	نیمسال دوم	تعداد واحد	نیمسال اول
۶ نظری	پایان نامه	۱ نظری	سمینار بررسی تجارب مرمت ابنیه و یافتهای شهری (اصلی)	۲ نظری عملی	آسیب شناسی یافت های تاریخی (تخصصی)	۲ نظری عملی	مطالعه و شناخت بناها و یافتهای تاریخی (اصلی)
-	-	۳ عملی	طرح باززنده سازی یافته های تاریخی (مرمت شهری - طرح ۳) (تخصصی)	۳ عملی	طرح باززنده سازی میراث مجموعه های شهری (طرح ۲) (تخصصی)	۲ عملی	طرح باززنده سازی میراث مجموعه های معماری (طرح ۱) (تخصصی)
-	-	۲**	(واحد اختیاری)*	۲ نظری	(واحد اختیاری)**	۲ نظری	تاریخ و مبانی نظری حفاظت و مرمت (اصلی)
-	-	۲**	(واحد اختیاری)*	۱ عملی	کارگاه (اصلی)	۲ نظری	مسیر تحول قوانین و تشکیلات میراث فرهنگی (اصلی)
-	-	-	-	-	-	۲**	(واحد اختیاری)*
۳۳ واحد	جمع کل	۸ واحد		۸ واحد		۱۰ واحد	جمع

* اخذ هشت واحد اختیاری در طول دوره الزامی است.
** عملی یا نظری بودن دروس اختیاری به تناسب نوع درس و طبق برنامه مشخص خواهد شد.

فصل ۲:

شرح دروس

دروس پیشنهادی	عملی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد	عنوان درس به فارسی مطالعه و شناخت بناها و بافتهای تاریخی ✓ عنوان درس به انگلیسی The Study and Evaluation of Historic Buildings and Fabrics
	عملی	نظری	اصلی		۲	
	عملی	نظری	تخصصی		تعداد ساعت	
	عملی	نظری	اختیاری		۴۸	
☐ ندارد ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار			آموزش تکمیلی عملی: ☒ دارد ☐ کارگاه ☒ سفر علمی			

درس:

مطالعه و شناخت بناها و بافتهای تاریخی

نوع درس:

تخصصی

تعداد واحد:

۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی

مطالعه و شناخت بناها و بافت های تاریخی

هدف:

هدف از این درسی آشنا کردن دانشجویان با مراحل و منابع و روشهای مطالعه و برداشت و ثبت و ارائه وضعیت یک بنای تاریخی ، فرهنگی و تجزیه و تحلیل آن می باشد.

شرح درس:

دانشجویان به گروههای سه نفره تقسیم می شوند و بنا یا مجموعه ای را با نظر استاد مربوطه انتخاب و مورد بررسی قرار می دهند. در این بررسی دو مرحله کار صورت می گیرد:

مرحله اول : شناخت مستقیم از بناست. این مرحله شامل رولوه کامل و دقیق از بنا، مشخص نمودن و ارائه جزئیات هنری و ارزشی آن، ثبت و ارائه نقاط ضعف در سازه بنا، آسیب های بنا، شناسایی و معرفی کتیبه ها و الگوهای تزئینی می باشد.

مرحله دوم : مطالعه و بررسی غیر مستقیم یا به اصطلاح جستجوی کتابخانه ای درباره بنای مورد نظر از طریق بررسی سفرنامه ها و مصاحبه با افراد مطلع و صاحب نظر و سایر منابع می باشد.

در نهایت کلیه اطلاعات گردآوری شده در مورد بنا منجر به ارائه تصویری و ترسیمی و گرافیکی همراه گزارشی از زمان پیدایش اثر و ساخت آن می شود که سیر تحول و تطور و بنا تا امروز را شامل می گردد.

بدیهی است که این گزارش با تحلیلی از موارد ذیل همراه خواهد بود.

۱- استقرار بنا در بستر تاریخی و طبیعی

۲- پلان ، نماها ، برش ها و ایزومتریک بنا

۳- چشم انداز جامع بنا

۴- پلان بام

۵- پلان تأسیسات مختلف بنا

۶- زیرساختهای وابسته به مکان و بستر و نقش آنها در این بنا

۷- معرفی مواد و مصالح به کار رفته در بنای مورد نظر

۸- جزئیات درب و پنجره ها

۹- کف سازی ها

۱۰- محوطه سازی

۱۱- پوشش گیاهی

۱۲- جزئیات دیوارها

۱۳- جزئیات بنوره بنا

۱۴- تحلیل ارتباطات فضایی بنا با محیط و در درون

۱۵- استفاده از انرژی های طبیعی در بنا و مقولات مربوط به پایداری در بنا

محصول درس:

گزارش نهایی شامل نقشه های معماری و سازه بنا، جزییات و تزئینات وابسته به معماری و گزارشهای کتابخانه‌ای راجع به بنا خواهد بود.

شیوه ارزیابی:

ارزیابی این درس بوسیله محصول ارائه شده در پایان ترم و توسط استاد مربوطه امکان پذیر می باشد.

مطالعه و شناخت بافت‌های تاریخی

هدف:

آشنائی دانشجویان با مراحل و روش‌های مطالعه و شناخت یک بافت تاریخی فرهنگی شهر

شرح درس:

۱- تعریف بافت و واژه‌های مورد استفاده در ارتباط با آن

۲- بافت تاریخی و بافت فرسوده و تفاوت‌های ماهوی در تعاریف مربوطه

۳- روش‌ها و ابزارهای مربوط به شناسائی و معرفی یک بافت تاریخی، مراحل شکل‌گیری و سیر تحول آن به

کمک عکس‌های هوایی، نقشه‌های ترسیمی، منابع تاریخی و غیره

۴- یافتن خطوط اصلی بافت با استفاده از بند (۳)

۵- آسیب‌های مترصد بر بافت‌های تاریخی از ابعاد مختلف

۶- ارزش‌های مختلف موجود در بافت‌های تاریخی

۷- تغییرات و نیازهای روز در بافت‌های تاریخی

۸- قوانین و تشکیلات موجود در بافت‌های تاریخی

۹- سیاست‌های توسعه و ارتباط آنها با مقوله حفاظت در بافت‌های تاریخی

- ۱۰- شناخت روش‌های مدیریتی سنتی و تاریخی در بافت‌های تاریخی
 - ۱۱- شناخت ارزش‌های کالبدی موجود در بافت‌های تاریخی
 - ۱۲- مدیریت و مشارکت مردمی در بافت‌های تاریخی
 - ۱۳- روش‌ها و سیاست‌های اعمال شده در کشورهای جهان و بالاخص کشورهای مسلمان در ارتباط با احیای بافت‌های تاریخی و روش‌های قابل اعمال در ایران
 - ۱۴- منشورهای جهانی در ارتباط با شناخت از بافت‌های تاریخی
 - ۱۵- مثال‌هایی از تجارب جهانی در ارتباط با امر احیای بافت‌های تاریخی
 - ۱۶- توانمندسازی و ایمن‌سازی بافت‌های تاریخی
- محصول درس:

دانشجویان در قالب گروه‌های دو یا سه نفره یک تجربه مطالعه و شناخت طرح بافت تاریخی را تحلیل، نقد و بررسی و سپس گزارش مربوطه را به استاد ارائه می‌کنند.

شیوه ارزیابی:

نحوه ارزیابی بصورت نظری و از طریق آزمون کتبی و ارائه گزارش مکتوب می‌باشد.

منابع و مراجع:

- ۱- طرح پژوهشی بررسی تجارب جهانی در زمینه حفظ، احیا و معاصرسازی فضاها و مراکز تاریخی - فرهنگی شهرها - وزارت مسکن و شهرسازی مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری - دکتر اصغر محمد مرادی و همکاران

۲- مرمت شهری - دکتر محسن حبیبی

۳- مبانی بهسازی و نوسازی شهری - دکتر محمدرضا پورجعفر

۴- مبانی و فرآیند طراحی شهری - دکتر جهان‌شاه پاکزاد

۵- طراحی شهری - مهندس محمود توسلی

۶- تجارب مرمت شهری - دکتر پیروز حناچی و دیگران

۷- سیری در تجارب مرمت شهری از ونیز تا شیراز - دکتر محمد منصور فلامکی

۸- احیای محله‌های تاریخی شهرها، استیفن تیزدل و دیگران ترجمه سمانه ریحانی

۹- مجموعه مقالات سمینار تداوم حیات در بافت قدیم شهرهای ایران، دانشگاه علم و صنعت ایران، ۱۳۶۸

۱۰- نوسازی شهر لندن، راب ایمری و دیگران ترجمه دکتر مجتبی رفیعیان

۱۱- فصلنامه هفت شهر شماره‌های ۱ الی ۱۳

۱۲- معرفی تعدادی از ابنیه سنتی معماری ایران - دکتر مرادی و مهندس امیرکبیریان

۱۳- جزوه برداشت بناهای تاریخی - دانشگاه علم و صنعت ایران - دکتر اصغر محمدمرادی و مهندس وحید

حیدری

۱۴- دوازده درس مرمت، درس اول - دکتر اصغر محمدمرادی و مهندس حسن محبعلی

دروس پیشنهادی	عملی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد	عنوان درس به فارسی تاریخ و مبانی نظری حفاظت و مرمت
	عملی	نظری	اصولی		۲	
	عملی	نظری	تخصصی		تعداد ساعت	
	عملی	نظری	اختیاری		۳۲	
☐ ندارد ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار			آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☐ کارگاه		عنوان درس به انگلیسی History, Attitudes and Philosophy of Conservation	

درس:

تاریخ و مبانی نظری حفاظت و مرمت

نوع درس:

اصولی

تعداد واحد:

۲ واحد نظری

هدف:

منظور این درس آشنایی دانشجویان با سوابق تاریخی و دیدگاههای مختلف در زمینه حفاظت و مرمت آثار فرهنگی، تاریخی و طبیعی می باشد.

شرح درس:

۱- واژگان مورد استفاده در مرمت

۲- تعریف مرمت ؟

۳- مرمت یک اقدام اجرایی یا یک فلسفه و یک حکمت ؟

۴- شناخت ریشه های فرهنگی مرمت در ایران بر پایه حکمت و فلسفه حیات

۵- بازیافت، استفاده مدام، تعمیر در حیات اجتماعی، اقتصادی و کالبدی

۶- تعریف عبرت از مفاهیم قرآنی مرتبط با مقوله تاریخ و نگاه به شواهد کالبدی تاریخی در راستای حفاظت و مرمت

۷- حفاظت و مفاهیم آن

۸- استقلال فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی و ارتباط آن با استفاده های بجا و مستمر از دارایی ها

۹- مروری بر شواهد کالبدی و یافتن خطوط مربوط به مرمت های پنهان در بناهای ایران (اعم از دوره قبل و بعد از اسلام)

۱۰- نقش تحلیلی آثار کالبدی گذشته از ابعاد زیست محیطی، منابع انرژی، صرفه جویی در انرژی، استفاده بجا از مصالح، انتخاب سازه، متناسب با بوم و غیره و تأکید بر ضرورت حفظ شواهد و انجام اقداماتی در جهت اطالۀ عمر بناها

- ۱۱- مروری بر تاریخچه پیدایش نظریات حفاظت و مرمت آثار تاریخی فرهنگی در جهان
- ۱۲- معرفی صاحب‌نظران این حوزه در جهان و ایران
- ۱۳- اشاره‌ای بر منشورهای جهانی در ارتباط با حفاظت و مرمت
- ۱۴- معاهدات، توصیه‌نامه‌ها، منشورها و قطعنامه‌های بین‌المللی و ملی
- ۱۵- تشکیلات، مؤسسات و سازمان‌های آموزش ملی و بین‌المللی مرتبط
- ۱۶- نقد و بررسی آیین‌نامه‌های اجرایی بین‌المللی و چگونگی تطابق مفاد آنها با دنیای علمی مرمت
- ۱۷- نقد و بررسی قوانین و آیین‌نامه‌های ملی
- ۱۸- جنبه‌های حقوقی و مالکیت شخصی، وقف و ارث در آثار تاریخی ثبت شده و ثبت نشده
- ۱۹- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری از مباحث فوق در جهت شکل‌گیری مبانی فکری در راستای حفاظت و مرمت

محصول درس:

آشنایی دانشجوی و تسلط او بر سیر تحول مبانی در جهان و اشراف بر منشورها و آیین‌نامه‌های مربوطه و ایجاد انگیزه بر بومی‌سازی مبانی مربوط به حفاظت و مرمت

شیوه ارزیابی:

شیوه ارزیابی این درس به صورت نظری و از طریق یک آزمون کتبی توسط استاد مربوطه انجام می‌شود.

مشخصات استاد درس:

استاد درس فوق می‌بایست دارای تخصص در زمینه معماری، مرمت، نظریه‌ها و تاریخ معماری و شهرسازی ایران و جهان باشد.

منابع و مراجع:

۱- تاریخ حفاظت معماری- یوکا یوکیهتو

۲- تئوری مرمت- چزاره براندی

۳- باززنده سازی بناها و شهرهای تاریخی- محمد منصور فلامکی

۴- دوازده درس مرمت- دکتر اصغر محمدمرادی و مهندس محمدحسن محب علی

5- Conservation of historic buildings- Bernard M Feilden- Part II (Feilden, B.M., 2003)

6- A Global View of Architectural Conservation- John. H Stubbs-2011- Part I

دروس پیشنهادی	عملی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد	عنوان درس به فارسی طراحی میان افزا
	عملی	نظری	اصلی		۲	
	عملی	نظری	تخصصی		تعداد ساعت	
	عملی	نظری	اختیاری		۳۳	
آموزش تکمیلی عملی: ☒ دارد ☐ ندارد ☒ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار						عنوان درس به انگلیسی Urban-Architectural Design in Historic Context

درس:

طراحی میان افزا

نوع درس:

اختیاری

تعداد واحد:

۲ واحد (نظری)

هدف:

این درس آمیزه ای از ابتکار و خلاقیت در کنار و یا در دل یک بنای موجود حائز ارزش های معماری گذشته است.

شرح درس:

به تناسب نیاز های بنای موجود موارد زیر مورد درخواست خواهد بود.

۱- طراحی ملزومات بنای مورد نظر شامل طرح فاز ۱ و ۲

۲- الحاق احتمالی به عنوان یک تمرین طراحی معماری که شامل فاز ۱ و ۲ می گردد.

میانی این مداخله مواردی به شرح زیر را مدنظر خواهد داشت:

الف: حفظ هویت و اصالت های بنای موجود

ب: حفظ شئون محیطی

ج: مداخله می بایست بیشترین تبادل و پیوند را با بنای موجود داشته باشد و ادامه حیات آن را میسر سازد.

ضمن اینکه بر اساس توانمندی بنای قدیمی بار ترددی و عملکردی به آن اضافه نماید.

دانشجو با مشورت استاد مربوطه موضوع و مکان پروژه را انتخاب و سپس شروع به طی مراحل طراحی به شرح

زیر می کند:

الف: شناخت موضوع طرح در ابعاد مختلف

ب: تعیین اهداف احیاء

ج: بررسی چند نمونه مشابه و نقد آنها

د: نیل به چارچوب طرح در راستای اهداف احیاء

ه: طراحی بر اساس بند (د)

گزارش به صورت نقشه و متن قابل قبول خواهد بود.

که شامل: نمودارها و نقشه های مربوطه به بستر طرح، موقعیت، ارزش های بنای موجود با معرفی پلان دقیق آن در سایت در مقیاس ۱/۱۰۰ و تهیه ایدئوگرام طرح جدید در ارتباط با آن

- نقشه های مربوط به طرح پیشنهادی (شامل پلان، نماها، مقاطع، پرسپکتیوها و ...)

- نقشه های توجیهی و تحلیلی از طرح

- نقشه های فنی برای سیستم های سازه و تاسیسات

- ارائه جزئیات اجرایی

- در صورت لزوم تهیه ماکت مربوطه

- در این درس استفاده از استاد مشاور و متخصص سازه و تاسیسات بلامانع است.

درس فوق می تواند حوزه های زیر را در بر گیرد:

طراحی در کنار بنای تاریخی

طراحی در محوطه تاریخی + تمرین مرمت سبکی

محصول درس:

دانشجویان در پایان این نیمسال تحصیلی موظف به ارائه گزارش مطالعاتی متشکل از بررسی نمونه های موردی و استانداردهای لازم و آلبوم کامل نقشه های طرح پیشنهادی می باشند.

شیوه ارزیابی:

هیئت داور طرح متشکل از یک نفر داور از گروه معماری و یک نفر از گروه مرمت

استادان فوق با موافقت استاد راهنما و تأیید گروه مرمت خواهند بود.

مشخصات استاد درس:

استاد این درس می بایست یک معمار با تخصص و تجربه لازم در زمینه طراحی در یافت های تاریخی و احیای بناهای تاریخی باشد.

منابع و مراجع:

- ساختارهای جدید در محیط های تاریخی - بهرام قدیری

- قطعنامه های بین المللی سازمانهای جهانی مرتبط با موضوع

- حریم گذاری بر ثروتهای فرهنگی - محمد منصور فلامکی

- نمونه های اجرا شده در ایران و سایر کشورها

دروس پیشتاز	عملی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد	عنوان درس به فارسی سمینار (تدوین پایان نامه)	
	عملی	نظری	اصلی		۲		
	عملی	نظری	تخصصی		تعداد ساعت		عنوان درس به انگلیسی Seminar
	عملی	نظری	اختیاری		۳۲		
☐ ندارد ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار			☐ دارد ☐ کارگاه		آموزش تکمیلی عملی: ☐ سفر علمی		

درس:

سمینار

نوع درس:

اصلی

تعداد واحد:

۲ واحد نظری

هدف:

توانایی تحقیق و کاوش در مطلبی به منظور دستیابی به ارتقای دانش موجود

شرح درس:

این درس از اساسی ترین ملزومات دوره فوق لیسانس است که به تحصیلات تکمیلی معنا می بخشد. به شیوه های بسیار متعددی می توان این درس را ارائه نمود که عمدتاً شامل دو بخش هستند که یا به تدریس شیوه ها و روشهای مدون تحقیق پرداخت و یا اینکه با موضوع تحقیق مرتبط با پایان نامه فوق لیسانس دانشجویان شروع نمود و سپس مراحل تحقیقی را در عمل شرح داد. کلیت مطالب به شرح زیر است:

- ۱- روش تحقیق چیست و اساس انتخاب موضوعات تحقیقاتی چه مواردی هستند.
- ۲- طرح پیشنهادی و مرور ادبیات با چه مواردی مرتبط می باشند و شناسایی ابزار تحقیق و منابع اطلاعاتی و کتابخانه ها و پایگاه داده ها به منظور توانایی ارتباط با اندیشه ها و یافته های پیشینیان
- ۳- تمرین و ممارست در اجزای مختلف ساختار یک مقاله به تفکیک در جلسات گوناگون متشکل از آشنایی با ابعاد گوناگون نوشتن چکیده؛ نحوه ارجاع دهی؛ آشنایی با دزدی ادبی؛ مقدمه در مقاله یا نوشتار ادبی؛ نوآوری و تولید دانش و دیگر ملزومات تعیین درجه مقالات مروری، ترویجی، علمی-پژوهشی، ISI و ISC.
- ۴- آشنایی با روشها و شیوه های تحقیق و به سرانجام رساندن ایده و شیوه های اثبات آن به دیگران

محصول درس:

در پایان این ترم دانشجویان موظف به ارائه یک مقاله در زمینه تخصصی مرتبط می باشند که در طول ترم به تدریج و به کمک استاد راهنما تدوین شده است.

شیوه ارزیابی:

ارزیابی این درس با ارجاع به مقاله ارایه شده توسط دانشجو و یک امتحان کتبی صورت می پذیرد.
مشخصات استاد درس:

استاد مربوطه می بایست تخصص و تسلط کافی در زمینه مرمت و روش های پژوهش داشته باشد.
منابع و مراجع:

1- Architectural research methods - Linda Groat and David Wang – New York, 2002

۲- روش های تحقیق در معماری – ترجمه ی دکتر علیرضا عینی فر – ۲۰۰۶

3- Research Methods and Statistics in Psychology / Social Sciences – 3rd Edition
Hugh Coolican

4- Nonparametric Statistics for the behavioral Sciences – Sidney Siegel – 1956, first
edition; 1988, second Edition

5- Research designs in social science – David A. Davey – 2001

6- Supervising the PhD – a guide to success - open university press

7- Research Methods, a process of Inquiry

۸- رساله ی پایانی – نوشته ایان بوردن و کاترینا رودی ری – ترجمه ی دکتر فاطمه مهدیزاده – ۲۰۰۶

دروس پیشنهادی	عملی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد	عنوان درس به فارسی طرح باززنده سازی میراث معماری (طرح ۱)
	عملی	نظری	اصلی		۲	
	عملی	نظری	تخصصی		تعداد ساعت	
	عملی	نظری	اختیاری		۶۴	
☐ ندارد ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار			☒ دارد ☐ کارگاه ☒ سفر علمی		آموزش تکمیلی عملی: Revitalization Plan of Architectural Heritage (Design 1)	

درس:

طرح باززنده سازی میراث معماری (طرح ۱)

نوع درس:

تخصصی

تعداد واحد:

۲ واحد عملی

هدف:

هدف از ارائه درس، آشنایی دانشجویان با روش و فرآیند شناخت، مرمت و توان بخشی یک بنای تاریخی واجد ارزش برای تجدید حیات است؛ به شکلی که همزمان با مرور تحلیلی بر مباحث نظری، زمینه برای تهیه طرح باززنده سازی آن بنا فراهم شود.

شرح درس:

- انتخاب عرصه طراحی و نمونه موردی اینیه تاریخی واجد ارزش
- شناخت و تجزیه و تحلیل وضع موجود بنا، تکمیل نقشه های معماری دقیق وضع موجود و برداشت سیستماتیک تصاویر بنا، مطالعه بستر قرارگیری در بافت طبیعی یا شهری، مطالعه اسناد و مدارک تاریخی، تحلیلهای کالبدی، شناخت سازه تاریخی، معرفی شکل گیری بهینه بنا به لحاظ اقلیمی
- بهره گیری از اصول آسیب شناسی و آسیب نگاری در شناخت دلایل عدم تعادل کالبدی و یا کارکردی در بنای تاریخی

- اصول و معیارهای اقدامات مرمتی در بنای تاریخی

- امکان سنجی عملکرد بخشی به بنای تاریخی

- روش های تهیه و تدوین طرح های مرمت و باززنده سازی معماری

- شیوه های بهره مندسازی بنای مرمتی از تاسیسات شهری و امکانات ایمنی و رفاهی

- روش ها و تمهیدات کاهش خطرات سوانح در بناهای تاریخی

توضیح:

برای انجام تمرین عملی این درس دانشجو می بایست با نظارت استاد، برای یک بنای تاریخی پس از طی مراحل

دروس پیشیار مطالعه و شناخت بناها و بافتهای تاریخی	عملی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد ۲	عنوان درس به فارسی آسیب شناسی و فن شناسی بناهای تاریخی عنوان درس به انگلیسی Building Pathology and the Techniques of conservation
	عملی	نظری	اصلی		تعداد ساعت ۴۸	
	عملی	نظری	نخصصی			
	عملی	نظری	اختیاری			
☐ ندارد ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار			☒ دارد ☒ کارگاه		آموزش تکمیلی عملی:	
			☐ سفر علمی ☐ کارگاه			

درس:

آسیب شناسی و فن شناسی بناهای تاریخی

نوع درس:

اصلی

تعداد واحد:

۲ واحد (۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی)

هدف:

آشنایی با فنون به کار رفته در ساخت آثار معماری سنگی، چوبی، خشتی، آجری و دست کند و یا ترکیب آنها در بناهای تاریخی، آشنایی با علل و عوامل فرسایش، آسیب و تخریب آنها به علاوه ایجاد توانایی آسیب نگاری و آسیب شناسی ابنیه تاریخی در دانشجویان

شرح درس:

کلیت مطالب به شرح زیر است:

۱- آشنایی کلی با مواد و مصالح سنتی در بناهای تاریخی ایران (خشت، آجر، ملات ها، شفته های آهکی،

گچ، کاهگل، چوب، سنگ، کاشی و غیره)

۲- آشنایی با نحوه طراحی و شیوه ساخت قسمت های مختلف بناهای تاریخی (اعم از پی ها، جرزها و ستون ها، تاق ها و پوشش ها و عایق کردن بنا و نحوه استفاده از مصالح) در اقلیم های مختلف ایران و در سبک های مختلف معماری ایرانی اعم از سبک های معماری قبل از اسلام و بعد از اسلام با تکیه بر بناهای شاخص مانند: مسجد، کاروانسرا، مدرسه، حمام، پل، بند و ...

۳- طبقه بندی عوامل فرساینده و مخرب اعم از عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی، بیولوژیک و انسانی

۴- آشنایی با شدت اثر هر یک از عوامل فوق در بناهای تاریخی با توجه به شرایط اقلیمی

۵- آشنایی با روش های مطالعه تغییر شکل های ظاهری، آسیب ها و نحوه مطالعه و کشف عوامل به وجود آورنده آنها

۶- آشنایی با شاهد های گچی، الکترونیکی و ... و جهت کنترل و آگاهی از وضعیت پیشرفت ترک ها

۷- تجزیه و تحلیل انواع ترک ها در دیوارها، تاق ها، ستون ها، حمال ها و علل به وجود آورنده آنها

- ۸- آشنایی کلی با نحوه جریان آب در خاک
- ۹- آشنایی کلی با مفهوم تنش مؤثر و قائم در خاک
- ۱۰- آشنایی کلی با مفهوم نشست آبی و تحکیمی در خاک و شالوده ها
- ۱۱- فشار جانبی خاک و تأثیر آن روی دیوارهای حایل و بدنه های گودبرداری شده
- ۱۲- آشنایی با انواع حرکت ها و نشست ها در بناها و آسیب های پی
- ۱۳- آشنایی با علل خستگی و عوامل آن در بناها
- ۱۴- آسیب های حاصل از سیلاب و جریان رودخانه روی پل ها، بندها و پل بندها
- ۱۵- آشنایی با منشأ اثرات ظاهری و آسیب های حاصل از رطوبت، اعم از رطوبت نزولی، بالا رونده و تعریق
- ۱۶- آشنایی با فرسایش و آسیب لایه های تزئینی همانند کاشیکاری ها
- ۱۷- آشنایی با آسیب تیرها و حمال های چوبی در اثر بارها، عوامل جوی و موریانه
- ۱۸- آشنایی با فرسودگی و کهولت مصالح بنا و آسیب های مربوطه
- ۱۹- آشنایی با روش های جلوگیری از ادامه آسیب ها و تخریب ها
- ۲۰- شناخت و لیست کردن و طبقه بندی و دسته بندی کردن کلیه عوامل آسیب رسان به ابنیه بسته به موقعیت آنها

۲۱- آشنایی با تکنیک ها و ابزار غیر مخرب شناسایی آسیبها

محصول درس:

ارایه یک گزارش توسط دانشجو که به آسیب شناسی، آسیب نگاری و شناسایی عوامل مخل در یک بنای تاریخی انتخاب شده توسط دانشجو به کمک استاد راهنما می باشد.

شیوه ارزیابی:

ارزیابی توسط استاد راهنما با ارجاع به گزارش ارایه شده توسط دانشجو و یک امتحان کتبی صورت می گیرد.

مشخصات استاد درس:

استاد درس می بایست دارای تخصص و سابقه فعالیت های اجرایی در پروژه های مرمت بنا باشد.

منابع و مراجع:

۱- جزوه مرمت دانشگاه شهید بهشتی - گروه مرمت

۲- دوازده درس مرمت - درس پنجم و ششم، درس هشتم و نهم - دکتر اصغر محمد مرادی

3- Conservation of historic buildings- Bernard M Feilden- Part II (Feilden, B.M., 2003)

4- The conservation and structural restoration of architectural heritage- chapter 2 (Crocì, G., 1998)

5- Conserving Buildings- Guide to Techniques and Materials (Weaver, M.E., 1992)

6- Building pathology; principles and practice – second edition, David S. Watt, 2007, Blackwell publishing

دروس پیشنهادی طرح باززنده سازی میراث معماری (طرح ۱)، تاریخ و مبانی نظری حفاظت و مرمت، مطالعه و شناخت بناها و بافت های تاریخی	عملی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد	عنوان درس به فارسی طرح باززنده سازی میراث مجموعه های معماری (طرح ۲)	
	عملی	نظری	اصلی		۳		
	عملی	نظری	تخصصی		تعداد ساعت		عنوان درس به انگلیسی Revitalization Plan of Architectural Complexes Heritage (Design 2)
	عملی	نظری	اختیاری		۹۶		
☐ ندارد ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار			آموزش تکمیلی عملی: ☒ دارد ☐ کارگاه ☒ سفر علمی				

درس:

طرح باززنده سازی میراث مجموعه های معماری (طرح ۲)

نوع درس:

تخصصی

تعداد واحد:

۳ واحد عملی

هدف:

آشنائی دانشجویان با مراحل و پیچیدگی های مطالعه یک بنا در رابطه با بافت تاریخی یا بستر قرار گیری به صورت یک مجموعه و طرح باززنده سازی مجموعه تاریخی

شرح درس:

در چهار جلسه متوالی نمونه های شاخصی از تجارب ارزنده مرمت بنا اعم از تجارب ایران و جهان به کمک وسائل سمعی، بصری معرفی و نقد و تحلیل می گردد و احیاناً بازدید از کارگاه و نمونه ها مکمل امر خواهد بود.

در ادامه و به منظور انجام یک پروژه عملی دانشجویان در گروه های سه نفره یک بنای تاریخی از قبیل مسجد، مدرسه، حمام، کاخ، باغ تاریخی، امامزاده، حسینیه، کاروانسرا یا بخشی از سراهای بازار را انتخاب می کنند و پس از انجام موارد مشروحه ذیل طرح مرمت جامع و جزئیات مربوطه را تهیه می نمایند.

- ۱- مطالعه اثر و بنای مورد نظر از ابعاد زیبایی شناسی فرهنگی، مذهبی، سیاسی، اجتماعی، فنی، اقتصادی و...
- ۲- جمع آوری اطلاعات مکتوب با ذکر منابع و مآخذ مربوط
- ۳- تحقیقات و پژوهش های تاریخی با بررسی آرشیوها و منابع اوقاف ثبت اسناد و غیره و انجام مصاحبه با افراد ذیصلاح که دارای اطلاعات بیشتری هستند.
- ۴- بازدید، معاینه و بررسی مستقیم از بنای مورد نظر در ارتباط با ارزشهای هنری ساختمانی، سازه، تزئینات فضایی و با بیان ترسیمی، تصویری که با گزارش نوشتاری همراه خواهد شد.
- ۵- تلاش در بازسازی تصویری با استفاده از مطالعات غیرمستقیم و مستقیم. (تبدیل نوشته ها و مکتوبات و اطلاعات

و تطبیق آن با وضع موجود).

۶- تحلیل و نقد بنا با علم به داده های حاصله و نتیجه گیری و جمع بندی از اطلاعات مستقیم و غیر مستقیم موضوع مورد نظر ممکن است به صورت های زیر باشد:

۱- بنایی منفرد، طبعاً مطالعه تک بنا بدون توجه به محیط پیرامون و بالعکس امری کم نتیجه است. لذا دریافت اطلاعات و پیشینه از محیط پیرامون بنا و سیر تحول آنها ضروری است. ولی بهر حال عمل دانشجویی از مرمت معمارانه و مرمت شهرسازانه را دارا خواهد بود. در صورت انتخاب موضوعی به شرح فوق دانشجو باید:

۱-۱- واقف به قوانین مقررات مترصد بر امر مرمت و مداخله به قصد مرمت باشد و مراحل تصویب طرح را بداند.

۱-۲- تاریخ بنا و وقایع تاریخی و جَو هنری، فرهنگی، مذهبی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی که هسته اصلی بنا در آن شکل گرفته و الحاقاتی بدان اضافه شده را بشناسد.

۱-۳- باید اشراف کامل به آنچه در مورد بنا نوشته شده داشته باشد (مراجعه به کتابخانه های عمومی و تخصصی)

۱-۴- رجوع کند به حاصل تحقیقات در آرشیوها و از تمام اطلاعاتی که توسط مورخین، شهرداری ها، اوقاف و سایر مراکز در باره بنا تهیه شده، مطلع گردد.

۱-۵- جمع آوری نظریات و اطلاعات شفاهی در باره بنا (به صورت مصاحبه با مورخین و محققان) و جمع آوری خاطراتی که در ارتباط با سالهای گذشته در مورد اثر و بنا نقل شده.

۱-۶- تشخیص هسته اولیه و اصلی از الحاقات بعدی با طی مسیر علمی نیز ضروری است. شناخت از تغییرات حاصله به کمک نقاشیها، فرسکها، خاتم کاریها، علائم گرافیکی و سایر اطلاعاتی که در این زمینه یافت می شود.

۱-۷- شناخت دقیق از بنا در تمام اجزاء و عناصر آن (عناصر قابل رؤیت و پنهان) طبعاً انجام گمانه زنی های لازم برای شناخت ابعاد پنهان ضروری خواهد بود.

لذا شناخت و معاینه دقیق از سازه و ساختار معمارانه و حتی تزئینات و مصالح مورد استفاده در

لایه های مختلف از ساخت بنا و تشخیص و تمیز اجزایی که در دوره های مختلف اضافه شده برای حصول نتایج به دوره های ساختمانی بنا ضروری است.

یافته ها بایستی تنظیم شده و یادداشتهای محلی شامل اسکیس ها و عکس ها مکمل آن گردد. ضمناً ذکر زمان و مکان مستند نگاری از بنا نیز ضروری است.

۱-۸- مقایسه بنا با بناهای مشابه و همزمان و نزدیک بدان از ابعاد گونه معماری، استقرار فضایی بالاخص اگر بنای مورد مطالعه فاقد بخشهایی باشد و یا در مورد میزان اصالت آنها شک ایجاد شود (مطالعات تشبیهی و تطبیقی)

۱-۹- استخراج نتایج از مطالعات فوق و داوری نقادانه در باره بنا

به هر حال قبل از تهیه طرح، معاینه بنا از نزدیک به کمک برپایی داربست های مناسب و نردبان های متحرک و انجام گمانه زنی در بنا میسر می گردد. البته گاهی با حذف اندوهای نما، این عمل میسر خواهد بود (این عملیات

در زمان اجرای طرح مرمت صورت می‌گیرد، لذا معاینه هر بنا قبل از شروع عملیات اجرایی مرمت ضروری است. محصول معاینات مقدماتی و قطعی بایستی به صورت گزارش همراه اسکیس و عکس و مستندات مورد لزوم باشد (معاینات به زبان و بیان ترسیمی و تخصصی خواهد بود). تهیه ماکت در مقیاس ۱:۲۰۰ و ۱:۱۰۰ و ۱:۵۰ همراه رولوه از بنا که بایستی توسط فرد پژوهشگر مجدداً انجام شود، ضروری است.

۱- بررسی آسیب‌ها:

اعم از آسیب‌های شهری و آسیب‌های تک بنا و نمایش گرافیکی و نوشتاری آنها نیز ضروری است.

۲- بررسی بنا از نظر ایستایی، تحلیل سازه بنا و آسیبهای مترصد بر آن.

تهیه طرح حفاظت و مرمت بنا شامل:

۱- موقعیت بنا در سایت مربوطه ۱:۱۰۰۰

۲- ارتباط بنا با قطبها و محورهای ارزشمند ۱:۱۰۰۰

۳- راه حلهای معطوف به پیرامون بنا ۱:۱۰۰۰ و ۱:۵۰۰

۴- راه حلهای احتمالی طرحهای مرتبط با پیرامون بنا شامل استقرارهای احتمالی فضایی ۱:۵۰۰

۵- طرح‌های تکمیلی مرمت بنا شامل نیازهای فعلی و آینده بنا و راهکارهای معمارانه در الحاقات و جزئیات

مربوطه ۱:۵۰ و ۱:۲۰

۵- الف - طرح‌های مربوط به تکمیل خطوط اصلی بنا بر اساس مستندات و مطالعات ۱:۱۰۰ و ۱:۵۰ و ۱:۲۰

شامل جزئیات مورد لزوم

۵- ب - ادغام طرح‌های استحکام بخشی و طراحی مرمت معماری بنا ۱:۵۰ و ۱:۲۰

۵- ج - طرح نمای کامل شده بنا

۵- د - طراحی نیازهای مرتبط با بنا در مقیاسهای مورد لزوم ۱:۱۰۰ و ۱:۵۰ و ۱:۲۰

۶- طرح تأسیسات بنا به صورت راهبردی در مقیاس ۱:۲۰۰

۷- طراحی فضای داخلی یک بنای تاریخی

۸- طراحی تأسیسات یک بنای تاریخی

روش تدریس: دانشجو ضمن مشورت با استاد درس، موضوع و بنای تاریخی مربوطه را انتخاب کرده و مراحل

طراحی را به شرح زیر طی می‌نماید.

- شناخت و معرفی دقیق بنای موجود

- فرض عملکرد مناسب برای بنا

- مراحل چیدمان مبلمان

- مراحل جزئیات مبلمان داخلی

- مراحل نورپردازی داخل و بیرون بنا

- طراحی تأسیسات مناسب بنا

- ارائه جزئیات مربوط به موارد فوق در مقیاس مناسب (فاز ۱ و ۲)

محصول درس:

ارائه گزارش شامل وضع موجود و توجیه طرح و مبانی مداخله و طرح احیاء + ارائه نقشه های فنی در جهت عملکرد بنا، تأسیسات و مبلمان داخلی و ...

شیوه ارزیابی:

هیأت داور متشکل از یک نفر متخصص معماری داخلی، یک نفر معمار مرمت گر ارزیابی پروژه را انجام می دهند.

مشخصات استاد درس:

استاد این درس می بایست دارای تجارب کافی در زمینه طراحی مرمت معماری بوده و از اطلاعات کافی در وادی عمل و اجرا در مواجهه با بنای تاریخی باشد.

منابع و مراجع پیشنهادی:

۱- تکنولوژی مرمت - دکتر محمدمنصور فلامکی

۲- مرمت و احیای خانقاه و آرامگاه چلیپی اوغلو- مهندسین مشاور زندیگان

۳- گزارش های مکتوب طرح راهبردی مرمت مجموعه سعدالسلطنه (دانشگاه علم و صنعت ایران، گروه مرمت)

۴- گزارش های مکتوب طرح مرمت محوطه تاریخی بیستون (دانشگاه علم و صنعت ایران، گروه مرمت)

دروس پیشنهاد طرح باززنده سازی میراث مجموعه های معماری (طرح ۳)	عملی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد ۳	عنوان درس به فارسی طرح باززنده سازی محوطه های با ارزش تاریخی (طرح ۳) عنوان درس به انگلیسی Revitalization Plan of Valuable Historic Sites (Design 3)
	عملی	نظری	اصلی		تعداد ساعت ۹۶	
	عملی	نظری	تخصصی			
	عملی	نظری	اختیاری			
☐ ندارد ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار			☒ دارد ☐ کارگاه		آموزش تکمیلی عملی:	
					☒ سفر علمی	

درس:

طرح باززنده سازی محوطه های با ارزش تاریخی (طرح ۳)

نوع درس:

تخصصی

تعداد واحد:

۳ واحد عملی

هدف:

آشنایی دانشجویان با محوطه های تاریخی و همچنین اشراف آنها بر موانع و اصول طراحی در این محوطه ها

شرح درس:

۱- محوطه های تاریخی طبیعی، فرهنگی ایران و جهان

۲- مبانی مداخله در محوطه های تاریخی

۳- منشورهای مرتبط با مداخله

۴- ثبت محوطه های تاریخی و اصول آن

۵- معرفی یک محوطه تاریخی شاخص و اقدامات طراحی انجام شده در آن

۶- انتخاب یک محوطه تاریخی و تعریف نیازهای واقعی آن

۷- طراحی منطبق بر نیازها و اصول مورد نظر

استاد درس طی سه جلسه مقولات فوق را تشریح و سپس یک محوطه تاریخی به انتخاب دانشجو و تأیید استاد

مورد نظر قرار می گیرد. شرح اقدامات طراحی در آن تدوین و سپس مراحل طراحی توسط دانشجو با مشاورت

مداوم و مستمر استاد انجام می گیرد.

محصول درس:

یک طرح معماری با تمام جزئیات شامل همه نقشه های فاز یک، پرسپکتیوهای داخلی و خارجی و سازه بنا می

باشد.

شیوه ارزیابی:

استاد درس ضمن بررسی گزارش توجیهی و آلبوم نقشه ها، طرح مربوطه را مورد ارزیابی قرار می دهد.

مشخصات استاد درس:

استاد این درس بایستی آشنا به محوطه ها بوده و در طراحی ممارست کافی داشته باشد. حتی المقدور این درس با حضور دو استاد برگزار می شود.

دروس پیشنهادی طرح باززنده سازی میراث مجموعه های معماری (طرح ۲ گرایش معماری)، طرح باززنده سازی میراث مجموعه های شهری (طرح ۲ گرایش شهری)، تاریخ و مبانی نظری حفاظت و مرمت	عملی	نظری	چهرانی	تعداد واحد ۱ تعداد ساعت ۱۶ نوع واحد	عنوان درس به فارسی سمینار بررسی تجارب مرمت ابنیه و بافتهای شهری عنوان درس به انگلیسی Study on Urban and Architectural Conservation Experiences
	عملی	نظری	اصلی		
	عملی	نظری	تخصصی		
	عملی	نظری	اختیاری		
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☐ ندارد					
سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒					

درس:

سمینار بررسی تجارب مرمت ابنیه و بافتهای شهری (حفاظت و توسعه و معاصر سازی بافتها)

نوع درس:

اصلی

تعداد واحد:

۱ واحد نظری

هدف:

آشنایی دانشجویان با:

- اقدامات موفق و قابل تأمل در حوزه ساماندهی بافت ها و مجموعه های تاریخی
- مسایل تخصصی مرمت شهری در مقیاس ملی و جهانی
- نظرات کارشناسی خبره و دست اندرکاران اجرایی

شرح درس:

- بررسی جایگاه مرمت شهری در جهان
 - نقد علمی جایگاه مرمت شهری در ایران
 - اثرات مسایل "سیاسی - حکومتی" - "اقتصادی" و "اجتماعی" بر کارایی و یا ناکارآمدی اندیشه مرمت در ایران و جهان
 - تشریح نحوه تدوین و مراحل اجرای یک طرح مرمت
- توضیح:

- پیشنهاد می شود که جهت گیری کلی سمینارها برای هر ترم، در ابتدای آن ترم توسط استاد مربوطه به تفکیک جلسات ارایه گردد تا مباحث به صورت هدفمند و جهت دار درآیند
- توصیه می شود در انتخاب سخنران ها علاوه بر شخصیت های دانشگاهی، از کارشناسان حوزه های اجرایی چه بخش دولتی و چه بخش خصوصی استفاده گردد
- برای مباحثی که استماع نظرات موافق و مخالف، می تواند برای دانشجو مناسبت داشته باشد، بهتر است که

جلسه به صورت میزگرد و با حضور دو یا چند کارشناس برگزار شود.

منابع پیشنهادی:

۱. حبیبی، سید محسن و مقصودی، ملیحه، ۱۳۸۱، "مرمت شهری"، چاپ اول، تهران: موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران
۲. حناچی، پیروز و همکاران، ۱۳۸۶، "بررسی تطبیقی تجارب مرمت شهری در ایران و جهان"، تهران: سبحان نور

دروس پیشیناز	عملی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد	عنوان درس به فارسی پایان نامه
	عملی	نظری	اصلی		۶	
	عملی	نظری	تخصصی		تعداد ساعت	
	عملی	نظری	اختیاری		۱۹۲	
☐ ندارد ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار			☒ دارد ☒ کارگاه ☐ سفر علمی			آموزش تکمیلی عملی:

درس:

پایان نامه

نوع درس:

الزامی

تعداد واحد:

۶ واحد نظری

هدف:

به کارگیری مجموعه آموخته های نظری و عملی در قالب یک موضوع مشخص با تاکید بر مبانی نظری و احیا بناها یا بافت های تاریخی و تحلیل آنها

شرح درس:

در این درس مراحل مختلف مطالعه، تحقیق و طراحی یا بازبینی و تصحیح متناوب زیر نظر استاد راهنما در طی یک نیمسال تحصیلی انجام می پذیرد. مراحل به شرح ذیل می باشد:

- انتخاب موضوع شامل یک بنا، یک مجموعه، یک بافت تاریخی یا موضوعات دیگری که از نیازهای عمده کشور تشخیص داده شده اند و کمتر به آنها پرداخته شده است. در این راستا توصیه گروه و استاد مربوطه با علم به روابط دانشگاه و نهادهای اجرایی کشور (ارتباط با صنعت) مورد پذیرش قرار می گیرد.

- انتخاب یک نفر به عنوان استاد راهنما و در صورت لزوم یک و یا حداکثر دو نفر به عنوان استاد مشاور

- تأیید و تصویب موضوع انتخابی و چارچوب مشخصات آن در شورای مربوطه

- انجام مطالعات نظری و عملی بر اساس اصول علمی روش تحقیق

- ارائه طرح مرمت و احیا با تحلیلی قوی بر مبنای نظریه های مرمت و مسایل فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی

- تجزیه و تحلیل مطالعات انجام شده و نتایج حاصله

- نگارش پایان نامه

دروس پیشنهادی	عملی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد	عنوان درس به فارسی کارگاه
	عملی	نظری	اصولی		۱	
	عملی	نظری	تخصصی		تعداد ساعت	
	عملی	نظری	اختیاری		۳۲	
☐ ندارد ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار				آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☐ کارگاه	عنوان درس به انگلیسی Practical Workshop and Attending in Current Projects	

درس:

کارگاه

نوع درس:

اصولی (کارگاهی)

تعداد واحد:

۱ واحد عملی

هدف:

منظور از این درس آشنا کردن دانشجویان با نحوه اجرای مرمت در یک کارگاه فعال مرمت معماری و یک طرح مرمتی و احیاء در مقیاس شهری می باشد.

شرح درس:

این درس جنبه عملی و کارگاهی دارد ، لذا دانشجویان در دو جلسه توجیهی که توسط استاد مربوطه در مورد روش ورود به یک کارگاه مرمتی و طرز تهیه گزارش از اقدامات در حال انجام، شرکت و بعد از توضیحات لازم به کارگاه مرمتی یکی از سازمانهای دولتی از قبیل سازمان میراث فرهنگی و یا وزارت مسکن و شهرسازی و یا مؤسسات خصوصی ذیصلاح که عملاً دست اندرکار تهیه و اجرای طرح های مرمت و مرمت شهری از قبیل مرمت و احیاء یک مجموعه تاریخی و یا بافت شهری هستند، معرفی می شوند تا با همکاری کارشناس و مسئول مربوطه و تحت نظر او ضمن حضور منظم موارد ذیل را مورد توجه و بررسی و گزارش قرار دهد.

۱- انتخاب مؤسسه ذیصلاح و ارائه معرفی به آن

۲- مطالعه تاریخی و کتابخانه ای موضوع مورد نظر

۳- جمع آوری طرح ها و برنامه های مرمتی ، اسناد و مدارک لازم (نقشه ها و گزارشات مرمتی)

۴- شناخت و ارزشیابی محل توسط دانشجو با عکس و گزارش روزانه

۵- مصاحبه با مردم و مسئولین مربوطه

۶- بررسی نیازهای فنی و اجتماعی محوطه مورد نظر

۷- بررسی، مدیریت، انضباط و نظم در کارگاه (تجهیز کارگاه)

۸- بررسی مسائل ایمنی کارگاه (انسانی و ساختمانی)

۹- بررسی روشهای مرمتی و مصالح مورد استفاده

۱۰- بررسی مسائل اداری و مالی کارگاه

۱۱- آشنایی با برنامه ریزی در کارگاه مرمتی و آشنایی با شیوه های اجرایی در کارگاه

۱۲- آشنایی با امور حقوقی و قوانین مربوط به کارگاه مرمتی

۱۳- ارائه نقدی از موضوع طراحی و اجرایی آن با توجه به ارزشیابی فرهنگی - تاریخی از موضوع مورد نظر

لذا دانشجو زیر نظر کارشناس مربوطه و با نظر استاد راهنما نسبت به تهیه گزارش مربوطه اقدام می کند.

محصول درس:

عبارتست از یک گزارش فنی، اجرایی و عملیاتی که در بر گیرنده موارد مندرج در شرح درس و حاوی جمع بندی و نقد و بررسی مشاهدات و تجربیات فوق می باشد.

شیوه ارزیابی:

ارزیابی این درس توسط استاد مربوطه و با ارجاع به گزارش ارائه شده و تأیید کارشناس مربوطه نسبت به حضور مستمر او انجام پذیر است.

مشخصات استاد درس:

استاد این درس می بایست دارای تجارب کافی در اداره یک کارگاه مرمتی در مقیاس شهری و بافت تاریخی از بعد مدیریت و اجرایی باشد.

منابع و مراجع:

تجارب قبلی کارگاهی و کلیه کارگاههای کشور و سایر کشورها

دروس پیشین	عملی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد	عنوان درس به فارسی آشنایی با فناوری‌های نوین در مطالعه و برداشت میراث معماری و میراث شهری عنوان درس به انگلیسی Familiarity with New Technologies for the Study and Understanding of Architectural Heritage and Urban Heritage
	عملی	نظری	اصلی		۲	
	عملی	نظری	تخصصی		تعداد ساعت	
	عملی	نظری	اختیاری		۳۲	
☐ ندارد ☒ دارد آموزش تکمیلی عملی:						
☐ سمینار ☐ آزمایشگاه ☒ کارگاه				☐ سفر علمی		

درس:

آشنایی با فناوری‌های نوین در مطالعه و برداشت میراث معماری و میراث شهری

نوع درس:

اختیاری

تعداد واحد:

۲ واحد نظری

هدف:

در این درس مباحث پیشرفته کاربرد فن آوری‌های نوین و ابزارهای دیجیتال که می‌توانند در فرایند ثبت، مستند نگاری، شناخت و حفاظت میراث معماری سودمند باشند؛ برای دانشجویان معرفی خواهد شد. پیش‌تایز این درس، درس نقشه‌برداری و کاربرد کامپیوتر است که دانشجویان در مقطع کارشناسی با اصول اولیه این فن آشنایی پیدا کرده‌اند.

شرح درس:

- آشنایی با استانداردهای مستندسازی و تهیه شناسنامه‌های تحلیلی ابنیه و بافتهای تاریخی در ایران و در جهان

- معرفی پایگاههای داده‌ها و پایگاههای دانش میراث معماری

- معرفی روشهای برداشت دانش بنیان ابنیه تاریخی به صورت سه بعدی

- آشنایی با اصول و مبانی عکاسی هوایی، سنجش از راه دور و تهیه نقشه

- آشنایی با لیزر اسکن و کاربرد آن در مستندنگاری و آسیب شناسی میراث معماری

- آشنایی با اصول کلی GIS و کاداستر و کاربرد آن در مرمت شهری

- کار آمد نمودن دانشجویان در بهره گیری از روش‌ها و فناوری‌های جدید معرفی شده به صورت عملی

به تشخیص استاد، در جهت بالا بردن توان علمی دانشجویان

منابع پیشنهادی:

۱. سرپولکی، محمد و شمعی، بابک و صدیقی، مرتضی، ۱۳۸۶، "سیستم مختصات و سیستم تصویر مورد استفاده

- در نقشه‌های سازمان نقشه‌برداری کشور، تهران: سازمان نقشه‌برداری کشور
۲. امینی، جلال، ۱۳۸۶، "فتوگرامتری تحلیلی" تهران: دانشگاه تهران، موسسه انتشارات و چاپ
۳. رضوانی، علی‌اصغر، ۱۳۸۲، "کاربرد عکس‌های هوایی و ماهواره‌ای در مطالعات شهری و منطقه‌ای"، کرمان: نسل باران
۴. ه زورن، ترجمه و تدوین مهدی قانع، "اصول فن نقشه‌برداری هوایی: فتوگرامتری عمومی"، تهران
۵. مجموعه اسناد و مقالات وابسته به کمیته بین‌المللی علمی مستندسازی میراث فرهنگی (وابسته به ایکوموس)
- قابل دسترس در: <http://cipa.icomos.org>

دروس پیشنهادی	عملی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد	عنوان درس به فارسی سیر تحول قوانین و تشکیلات میراث فرهنگی عنوان درس به انگلیسی Evolution of Law and Cultural Heritage Organization
	عملی	نظری	انتخابی		۲	
	عملی	نظری	تخصصی		تعداد ساعت	
	عملی	نظری	اختیاری		۳۳	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☐ ندارد ■						
سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ■						

درس:

سیر تحول قوانین و تشکیلات میراث فرهنگی

اصلی

تعداد واحد:

۲ واحد نظری

الف) سیر تحول قوانین و تشکیلات میراث فرهنگی

هدف:

منظور این درس آشنایی دانشجویان به سیر تحول قانونگذاری حمایت از میراث فرهنگی (بویژه بناها، محوطه و یافته‌های تاریخی) در ایران و جهان همراه با مطالعه ای تطبیقی است.

شرح درس:

لازمست دانشجویان با کتب و مراجع موجود که حاوی مقررات و قوانین مربوطه هستند آشنا شده و سیر تحول قانونگذاری و مهمترین موارد آنها مطالعه نماید. همچنین مسائل فقه اسلامی در این ارتباط (نظیر وقف- انتقال) نیز مطرح خواهد شد. آشنایی با تشکیلات و موسسات، سازمانها و نهادهای اداری فرهنگی و آموزشی ملی و بین المللی و غیره جزء مباحث این درس منظور خواهد شد. در همین درس با طبقه بندی آثار جهت تهیه فهرستهای آثار ملی و آثار جهانی (موراث فرهنگی) بناها و محوطه های تاریخی فرهنگی آشنایی حاصل می شود.

منابع پیشنهادی:

۱. صمدی، یونس، ۱۳۸۵، "قوانین مرتبط با سازمان میراث فرهنگی کشور"
۲. مجموعه قوانین و مقررات شهر سازی کشور (وزارت مسکن و شهر سازی)
۳. مجموعه قوانین و آئین نامه های منتشره توسط مجلس شورای اسلامی ۱۳۸۶ لوح حق (مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی)
۴. فیلدن، برنارد و بوکیتو، یوگا، ترجمه و افزوده حناچی، پیروز، ۱۳۸۶، "راهنمای مدیریت برای محوطه های میراث جهانی"، تهران: انتشارات دانشگاه تهران
۵. مجموعه قوانین، مقررات، آئین نامه ها، تفاهم نامه ها و بخشنامه های مرتبط با معاونت میراث فرهنگی، دفتر

حفظ و احیاء بناها و محوطه های تاریخی

ب) برنامه ریزی، مسائل حقوقی و مدیریتی مناظر فرهنگی - تاریخی

هدف:

بررسی و شناخت وجوه گوناگون مناظر فرهنگی - تاریخی و تضمین حفاظت از آنها با استفاده از برنامه ریزی و مدیریت می باشد از طریق این درس دانشجویان با مقولات فوق آشنا و توانمندی لازم در زمینه برنامه ریزی و مدیریت مناظر فرهنگی - تاریخی کسب خواهد شد.

شرح درس:

جلسات اول تا پنجم: توسط اساتید مختلف ترجیحا از سایر دانشگاه ها اداره خواهد شد.

- تعاریف شامل مناظر فرهنگی - تاریخی و حیطه آنها

- تاریخچه همراه با ذکر نمونه های پیشین

- مجموعه ها و زیر مجموعه های مناظر فرهنگی - تاریخی: با تاکید بر توسعه پایدار و ارتباط آن با این مناظر و فضای سبز شهری به منزله شاخه ای زیستی از توسعه شهری، همراه با آموزش شیوه های برنامه ریزی، در راستای

طراحی و مدیریت محیط مدنی

- مدیریت مناظر فرهنگی - تاریخی

- آشنایی با قوانین تدوین شده در زمینه های مناظر فرهنگی در سایر کشورها و در ایران

- حفاظت محیط زیست

- مبانی حفاظت مناظر فرهنگی تاریخی

که بدین وسیله مناظر فرهنگی - تاریخی به عنوان یک مفهوم و مضمون جدید از ارتباط انسان با طبیعت همراه با مثال های ایرانی و جهانی به دانشجویان شناسانده می شود.

جلسات ششم تا نهم: جلسات مرتبط با مطالعات موردی

تجزیه و تحلیل از سایت های جهانی ثبت شده به عنوان مناظر فرهنگی - تاریخی (مواردی در کشورهای اروپایی و

آسیایی و بالاخص ایران مدنظر خواهد بود)

این تجزیه و تحلیل شامل:

- ویژگی های سایت موردنظر

- چگونگی حفاظت و مدیریت آنها

- فنون و نرم افزارهای به کار گرفته شده در این ارتباط

- مدیریت و حفاظت مناظر فرهنگی - تاریخی

جلسات دهم تا هفدهم: این جلسات به صورت گروهی و متمرکز در سایت های مشخصی انجام می شود. هر گروه با

انتخاب یک سایت با مضمون تاریخی - فرهنگی ابعاد مختلف آن را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و در پایان

گزارشی مدون را به استاد مربوطه تحویل می دهند.

محصول درس:

ارایه یک گزارش که هدف اصلی درس می باشد که به الزامات برنامه ریزی و مدیریت برای حفاظت یک محوطه با مضمون فرهنگی- تاریخی خواهد پرداخت.

در این گزارش آسیب ها و تهدیدهای محدوده مورد نظر قرار خواهد گرفت. مثلا موارد مشابه ارزش معنوی زمین و منابع آبی و غذایی، که یکی از بحرانی ترین مشکلات با وجود افزایش جمعیت در زمین است مورد توجه قرار خواهند گرفت تا استفاده بهینه و بجا از منابع فوق مدنظر دانشجویان قرار گیرد.

شیوه ارزیابی:

گزارش نهایی توسط استاد راهنما و یکی از اساتید مدعو با تخصص مدیریت و آشنایی به قوانین در زمینه مورد نظر مورد ارزیابی قرار می گیرد.

مشخصات استاد درس:

استاد درس می بایست دارای تجارب مدیریت در محوطه های تاریخی بوده و به مسأله قوانین و مبحث منظر فرهنگی تاریخی تسلط داشته باشد.

منابع و مراجع:

- 1- Comprehensive management plan 2008-2017- Bam and its cultural landscape Government of the Islamic Republic of Iran,2007
- 2- The Cultural Landscape: An Introduction to Human Geography, James M. Rubenstein, 2011, Prentice Hall
- 3- Landscape Design: A Cultural and Architectural History, Elizabeth Barlow .Rogers, 2001,Abrams, arry N., Inc
- 4- Managing Cultural Landscape (Key Issues in Cultural Heritage),Ken Taylor, Jane Lennon,28 March 2012, Routledge
- 5- Cultural Property Law: A Practitioner's Guide to the Management, Protection, and Preservation of Heritage Resources ,Sherry Hutt, Caroline Meredith Blanco, Walter E. Stern, Stan N. Harris, 2004 , American Bar Association
- 6- Legal Perspectives on Cultural Resources (Heritage Resource Management Series)Jennifer R. Richman, Marion P. Forsyth 2003 Altamira Press
- 7- Protecting Cultural Landscapes, Planning, Treatment and Management of Historic Landscapes, Charles A. Birnbaum, 1994, 36 Preservation Briefs, National Park Services
- 8- Cultural landscapes: the challenge of conservation, Francesco Bandarin, .2003, UNESCO World Heritage Centre

دروس پیشنهادی سمینار	عملی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد	عنوان درس به فارسی حکمت هنر و معماری اسلامی	
	عملی	نظری	پایه		۲		
	عملی	نظری	الزامی		تعداد ساعت		عنوان درس به انگلیسی The wisdom of Islamic Art and Architecture
	عملی	نظری	اختیاری		۳۲		
☐ ندارد ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار			☐ دارد ☐ کارگاه		آموزش تکمیلی عملی: ☐ سفر علمی		

درس:

حکمت هنر و معماری اسلامی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع درس: نظری - پژوهشی

پیش نیاز: سمینار

موضوع: شناخت حکمت هنر و زیبایی شناسی اسلامی به منظور معیاری برای نقد و ارزیابی آثار و طراحی معماری.

الف- اهداف کلی درس:

همان طور که از عنوان درس بر می آید این درس باید به شکلی کاربردی حکمت اسلامی را مبنای تحلیل و ارزیابی نظریه های معماری مطرح شده قرار دهد. به تعبیری پیش از آنکه به تعریف معماری مطلوب بر اساس حکمت اسلامی بپردازد ابتدا اشکالاتی که از این دیدگاه بر مکاتب مختلف وارد می شود را طرح نموده و سپس به بیان تاثیرات حکمت اسلامی بر معماری و شهرسازی می پردازد.

۱- تعمیق در شناخت هویت در معماری ایرانی - اسلامی -

۲- شناخت و بررسی تطبیقی مهمترین مفاهیم بنیادین تأثیر گذار در هنر و معماری.

۳- افزایش قدرت تحلیل و نقد آثار مطرح معماری جهان و درک تحلیلی نسبت آنها با هویت هنر و معماری اسلامی.

۴- قدرت درک و تفسیر مفاهیم و اصول حاکم بر معماری گذشته و افزایش قدرت استفاده از آنها در طراحی معماری.

۵- قابلیت بحث تحلیلی و تطبیقی در هر یک از مباحث نظری مطرح هنر و معماری و مقایسه آن با حکمت هنر اسلامی.

ب- رئوس مطالب درس:

سیر مطالب درس از تبیین شرایط بحرانی در وضع موجود معماری و شهرسازی جهانی آغاز می شود و با تحلیل های تطبیقی از مفاهیم پایه نظری انسان شناختی و معرفت شناسی به زیبایی شناسی، هنر و معماری و نهایتاً معماری اسلامی می انجامد.

۱- شناسایی بحران در هنر و معماری معاصر و ویژگی های آن و سیری در راه حل های بیان شده

۲- شناخت جامعی از مهمترین مفاهیم بنیادین تأثیر گذار در معماری همه فرهنگها به صورت تطبیقی همچون انسان شناسی، شناخت شناسی، معبودشناسی، فلسفه تاریخ، جامعه شناسی.

۳- ارائه زیبایی شناسی فلسفی و دینی و کاربردی کردن آن برای بیان زیبایی شناسی و معیارهای نقد و تحلیل و تفسیر معماری.

۴- فلسفه هنر و بیان شیوه و فرآیند ظهور مفاهیم در کالبد آثار هنری.

۵- تحلیل نگرش های مختلف در باره رابطه انسان با طبیعت در محیط های مصنوع.

۶- بیان تعریف جامعی از معماری و ارکان مهم آن.

۷- بیان نظریات گوناگون در تفسیر معماری دوران اسلامی و مهمترین اصول و ویژگی های آن

ج- روش تدریس و روش های تحقیق مورد استفاده :

۱- تدریس این درس باید به اقناع مخاطب بیانجامد. به همین جهت لازم است استاد در صورت لزوم اجازه طرح مطلب و بحث و اشکال به مطالب را به دانشجویان بدهد و در یک بحث جمعی، دانشجویان را به سوی اهداف مربوطه هدایت کند.

با این حال مباحث کامل حکمت هنر اسلامی تنها از میان بحث جمعی استخراج می گردد و لازم است استاد مربوطه در تکمیل مباحث کلاس، درسی را ارائه نمایند.

۲- در شرایط امروز که ذهن دانشجویان با مجموعه ای از سبک ها و مکاتب درگیر است، ارائه این درس به شیوه تطبیقی و بیان حکمت هنر اسلامی در قیاس با دیگر مبانی هنر و معماری و نقد و تحلیل آنها به طور نسبی و در حد توان درک و حوصله دانشجویان کارشناسی ارشد معماری ضروری است و صرفاً بیان حکمت عرفانی هنر همچون کتاب « حسن وحدت » نمی تواند جوابگوی دانشجویان امروز باشد.

۳- لازم است مجموعه مقالات و کتب ارزشمند مرتبط توسط استاد معرفی و در اختیار دانشجویان قرار گیرد و با پیشنهاد مطالعه و تحلیل برخی از آنها به بحث در کلاس گذاشته شود. این سبب افزایش قدرت تحلیل دانشجویان در مطالعات نظری آنها می شود. معمولاً دانشجویان به خود اجازه تحلیل و نقد نمی دهند و قدری محافظه کارانه یا بیانات نظریه پردازان مشهور برخورد می کنند.

۴- ارائه یک پژوهش دقیق و روش مند بر پایه مفاهیم طرح شده در کلاس با موضوعات آزاد که می تواند برخاسته از گرایش آنها یا نیازهای جامعه تخصصی معماری باشد، بسیار مفید است. حجم این رساله نباید زیاد باشد. (حدود ۲۵ صفحه) و بهتر است در چند مرحله مورد اصلاح و بازنگری توسط استاد قرار گیرد.

د- ارائه برنامه تفکیکی ۱۶ هفته ای برگزاری درس :

جلسات	موضوع درس	اجزا درس
اول	واژه شناسی حکمت هنر اسلامی و مبانی حکمت، هویت اسلامی و تبیین بحران معماری و شهرسازی معاصر	
دوم	بررسی هفت راهبرد فرهنگی و هویتی موجود در معماری و فرهنگ معاصر ایران و جهان	
سوم	حکمت نظری بررسی تطبیقی شناخت شناسی، انسان شناسی	تفاوت حوزه نظری و عملی شناخت شناسی در معماری امکان ابزار مراتب معیار، عوامل مؤثر در شناخت پاسخهای حکمای اسلامی به نظریه پردازان انسان شناسی

چهارم	حکمت نظری	بررسی تطبیقی معماری و معماری تاریخ
پنجم	حسن شناسی و فلسفه زیبایی	ارکان تعریف زیبایی بحران زیبایی شناسی در معماری معاصر تحلیل گرایش و زیبایی شناسی نوگرا، فرا نوگرا، سامان شکن و زانگرا سیری در تئوریهای زیبایی شناسی معماری
ششم	فلسفه زیبایی شناسی در شرق و غرب	فلسفه زیبایی شناسی در غرب باستان و معاصر فلسفه زیبایی شناسی شرق (تظریه راسا)
هفتم	زیبایی شناسی از منظر اسلامی	زیبایی شناسی کلامی، مشاء، اشراق و حکمت متعالیه زیبایی شناسی در عرفان هوشیار و سرمست (حافظ و مولوی) زیبایی شناسی در حکمت اسلامی در عصر حاضر بررسی جامع و مانع انواع و صفات زیبایی
هشتم	فلسفه هنر و علل چهارگانه آن	بحران هنر در معماری معاصر واژه شناسی هنر و تحلیل تعاریف هنر علت فاعلی: سرچشمه هنر علت مادی: خلاقیت و انواع آن علت غایی: آرمان و انواع آن
نهم	رابطه هنرمند، اثر هنری و مخاطب، هنر قدسی، فلسفه تاریخ هنر	هنر قدسی و هنر سکولار رابطه هنرمند، اثر هنری و مخاطب، تعهد و مسئولیت هنرمندان تحول ارزش های هنری در فلسفه تاریخ تحول ارزش های هنری در جامعه شناسی
دهم	طبیعت و معماری	بحران ارتباط با طبیعت و سرچشمه تفاوتها مکانب چهارگانه طراحی در طبیعت دیدگاه اول: نگرش های طبیعت ستیز و چیره جو دیدگاه دوم: نگرش های طبیعت گریز (بی تفاوت) دیدگاه سوم: نگرش طبیعت گرا دیدگاه چهارم: تکمیل طبیعت نگرش نمادین به طبیعت آموزهایی از معماری آفرینش مشاهدات نور و ظلمت و آسمانها و زمین در عرصه طبیعت مشاهدات اندام بندی انسان و حیوانات و گیاهان
یازدهم	تعریف جامع و مانع معماری	تعریف معماری بر اساس علت های چهارگانه تعریف سامانه ای از معماری و سامانه های بنیادی آن تحلیل تعاریف حصری و جامع و مانع از معماری
دوازدهم	مهمترین عناصر معماری (فضا و کالبد و هندسه)	فضا و کالبد در معماری انواع فضا سیر تاریخی تحول فضا و نقد الگوواره جدید (فضا زمان) نگاه افقی و انفسی به فضا دیدگاههای معاصر درباره جایگاه کالبد و فضا در فرایند طراحی معماری معاصر سامانه کالبدی: هندسه و تناسب در معماری سامانه انسانی: نماد پردازی در معماری
سیزدهم	مهمترین اصول در معماری دوران اسلامی	تحقق هویت اسلامی در هنر و معماری دوران اسلامی

دسته بندی دیدگاه هادر مورد خاستگاه و اصول معماری دوران اسلامی و تحلیل سامانه ای آنها اصول ومفاهیم بنیادی در معماری اسلامی(سه اصل بنیادین و راه های تحقق آنها)		
مقایسه کالبدی «خانه کعبه» و «بت های سه گانه» (جمرات) آموزه هایی از معماری معصومین (بیت الله الحرام) آموزه هایی در باره معماری مسجد توصیه های حکمت عملی اسلام در مورد خانه ها و محله ها بررسی تطبیقی معابد شرقی - غربی - اسلامی (هند یونان اسلام)	بررسی تطبیقی نیاشگاههای شرقی و غربی با بیت الله الحرام	چهاردهم
بررسی تعدادی از آثار دوران مدرنیسم و پست مدرنیسم و ارزیابی آنها از منظر حکمت هنر اسلامی. بررسی تعدادی از آثار دوران اسلامی و معاصر ایران و ارزیابی آنها از منظر حکمت هنر اسلامی.	بررسی آثار و ارزیابی آنها از منظر حکمت هنر اسلامی	پانزدهم
	مروری مباحث اراده شده در طول ترم، جمع بندی و نتیجه گیری	شانزدهم

۵ - روش ارزیابی :

از آنجا که درس نظری نیاز به مطالعه و آشنایی با مباحث نظری و پیدا کردن قدرت تحلیل دارد، اجرای آزمون کتبی ضروری است. آزمون کتبی می تواند نیمی از ارزیابی نهایی را شامل بشود، چنین آزمونی نباید زیاد وابسته به حافظه دانشجو باشد و بیشتر باید قدرت تحلیل دانشجو مورد ارزیابی قرار گیرد. به همین جهت لازم است سوالات جامع و کلی تر باشند.

با توجه به اهمیت بعد پژوهشی دانشجویان و آموزش در هنگام پژوهش لازم است یک پژوهش روش مند توسط دانشجو در طول ترم صورت گیرد که نیمی از نمره نهایی را شامل می شود. در این پژوهش، انتخاب موضوع بدیع و خلاقانه که نگاهی نظری و تحلیلی بر معماری (معماری سنتی، معاصر یا معماری غرب و شرق) داشته باشد اهمیت فوق العاده دارد و کمی برای دانشجویان سخت است که باید با کمک و راهنمایی استادان صورت گیرد.

می توان در قالب آماده کردن یک مقاله برای یک همایش فرضی یا فصلی از پایان نامه دانشجویان را با آداب علمی مقاله نویسی یا پایان نامه نویسی بیشتر درگیر نمود.

در فرآیند تکمیل پژوهش، مطالعه تحلیلی پیشینه، پیوند مباحث نظری با معماری، تحلیل های بدیع معمارانه و... و نتیجه گیری کاربردی و مفید اهمیت بالایی دارند

۵- مشخصات استاد درس:

آشنایی و تخصص نسبی استاد در مباحث نظری اسلامی (فقه، فلسفه و عرفان اسلامی) تسلط نسبی استاد در تحلیل معماری معاصر، سنتی و غرب آشنایی نسبی به معماری معاصر و معماری اسلامی رعایت عدالت و اصول اسلامی در رفتار و منش عمومی مشارکت در مجامع نظری به ویژه معماری، اسلام، مجلات، همایش ها و...

و- منابع و مراجع اصلی درس:

- اردلان، بختیار، ۱۳۸۰، حس وحدت، حمید شاهرخ، نشر خاک.
- استرلین، هانری، اصفهان تصویر بهشت.
- آوینی، سید مرتضی، ۱۳۷۴، مبانی نظری هنر، نبوی.
- آوینی، سید مرتضی، ۱۳۷۷، آینه جادو، ساقی، تهران.
- بورکهارت، تیتوس، ۱۳۷۳، ارزش های جاویدان هنر اسلامی، جلد ۲
- بورکهارت، تیتوس، ۱۳۴۹، مدخلی بر اصول و روشهای هنر دینی، مباحثی در هنر دینی / جلد ۲، سید حسین نصر، چاپخانه سکه، تهران.
- بینامطلق، محسن، ۱۳۷۷، سنت از دیدگاه گنون، نقد و نظر ۱۵ و ۱۶.
- پاپادوپولو، الکساندر، ۱۳۶۸، معماری اسلامی، حشمت جزئی، نشر رجا، قم.
- پازوکی، شهرام، ۱۳۷۸، مقاله تبیین ماهیت هنر اسلامی.
- پالاسما، جویانی، "تعهد اجتماعی و معمار خود مختار"، مجله معماری و شهرسازی شماره ۳۸ و ۳۹.
- حجت، مهدی، ۱۳۷۷، قضا، مجله رواق، شماره ۲.
- حجت، مهدی، ۱۳۶۲، واقعیت، ریشه آفرینش اثر هنری، فصلنامه هنر، ش ۳.
- دیدا، داراب، ۱۳۷۴، مروری بر معماری معاصر جهان و مسأله هویت، مجله هنرهای زیبا.
- ربیع، هادی، ۱۳۹۰، جستارهایی در چیستی هنر اسلامی (مجموعه مقالات و درس گفتارها) انتشارات فرهنگستان هنر.
- زوی، برونو، ۱۳۷۶، چگونه به معماری بنگریم، ترجمه فریده کرمان، کتاب امروز.
- سلیمانی، بلقیس، ۱۳۷۹، هنر از دیدگاه افلاطون، نشر کوهر منظوم
- شوان، فریتوف، ۱۳۷۷، زیبایی شناسی و رمزپردازی در هنر و طبیعت، نقد و نظر / ۱۵ و ۱۶
- شوان، فریتوف، ۱۹۵۹، اصول و معیارهای هنر جهانی.
- شوان، فریتوف، ۱۹۸۱، روح نمادپرداز.
- گنون، رنه، ۱۳۸۲، کلمه و نماد، ترجمه فرزانه طاهری، فصلنامه خیال، ش ۵.
- مددیور، محمد، ۱۳۷۴، تجلیات حکمت معنوی در هنر اسلامی، امیر کبیر، ایران.
- مددیور، محمد، ۱۳۸۰، مباحثی در حکمت هنر اسلامی، موسسه اندیشه و فرهنگ و دین.
- ندیمی، هادی، ۱۳۷۸، حقیقت نقش دومین کنگره ارگ بم، جلد ۲، انتشارات میراث فرهنگی.
- ندیمی، هادی، ۱۳۷۸، حکمت و هنر اسلامی، سخنرانی در دانشکده معماری دانشگاه علم و صنعت ایران
- نصر، سید حسین، ۱۳۷۵، هنر و معنویت اسلامی، ترجمه رحیم قاسمیان، حوزه هنری، فصلنامه هنر، ش ۲۸، ۱۸۴.
- نصر، سید حسین، ۱۳۷۳، هنر قدسی در فرهنگ ایرانی، انتشارات برگ.
- نصر، سید حسین، ۱۳۵۹، نظر متفکران اسلامی درباره طبیعت، نشر خوارزمی.
- نصر، سید حسین، ۱۳۸۴، دین و نظام طبیعت، ترجمه ی دکتر محمد حسن ففوری، انتشارات حکمت.
- نصر، سید حسین، ۱۳۷۹، انسان و طبیعت (بحران معنوی انسان متجدد)، ترجمه ی دکتر عبدالرحیم گواهی، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ اول.
- نصر، سید حسین، ۱۳۷۸، پیام به کنگره هنر، سنت و سنت گرایان.
- سی دی های علوم اسلامی موسسه نور (تاریخ، اخلاق، حدیث، عرفان، فقه، فلسفه، شهید مطهری و حضرت امام...)

دروس پیشنیاز مطالعه و شناخت بناها و بافت های تاریخی	عملی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد	عنوان درس به فارسی آسیب شناسی بافت های تاریخی	
	عملی	نظری	اصلی		۲		
	عملی	نظری	تخصصی		تعداد ساعت		عنوان درس به انگلیسی Pathology of Historic Fabrics
	عملی	نظری	اختیاری		۴۸		
☐ ندارد ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار			☒ دارد ☐ کارگاه ☒ سفر علمی			آموزش تکمیلی عملی:	

درس:

آسیب شناسی بافت های تاریخی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری - عملی

هدف:

هدف از این درس آشنا نمودن دانشجویان با «انتظام فضایی - کالبدی». «سازمان اجتماعی» و «روابط کارکردی» بافت تاریخی می باشد.

سرفصل درس:

در این درس مباحث نظری از نظام ساختاری شهر سنتی همزمان با روش شناسی مطالعه و هنجار کالبدی - فضایی بافت تاریخی مطرح می گردد. دانشجویان نمونه موردی را انتخاب و مطالعاتی بشرح زیر را آماده و در هر جلسه به صورت کنفرانس ارائه کرده و در پایان محصول نهایی به صورت آلبوم ارائه می گردد.

۱. مطالعه مطالب کتابخانه ای تاریخ شهر، از قدیم که قابل دسترس می باشند. دوران اساطیری، شهرنشینی و شهرگرایی و شهرسازی قبل از اسلام، دوران سلجوقی و شهرنشینی و شهرسازی در دوران تاریخی، صفویه، قاجار، پهلوی، دوران معاصر و تبدیل آنها به کروکی و نقشه قابل ارائه با جمع آوری نقشه های موجود از شهر قدیم که قابل دسترس می باشد.

۲. تعیین موقعیت شهر نسبت به شرایط جغرافیایی، ترسیم دستی، کروکی، عکس های هوایی در دوران مختلف

۳. مطالعه ساختارهای اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و بررسی نمود های این ساختارها در زندگی شهری منجمله مطالعه آیین ها و مراسم مختلف شهری، عزاداری و شادی، آداب و رسوم در شهر که مورد قبول مردم می باشد و معرفی آن همراه پلان شهری

۴. بررسی حوادث اتفاق افتاده بر شهر همچون سیل، زلزله، جنگ، انقلاب داخلی، قحطی، آتش سوزی و ترسیم آن

در یک دیاگرام (مطالعه دیاگرام فردریک به مونت و تکمیل آن)

۵. بررسی ساختار جمعیتی بافت و تحولات آن از طریق بررسی آمار جمعیتی در دوره های مختلف

۶. مطالعه شرایط زمین شناسی شهر و تفسیر پلان شناسی کالبدی منطبق بر عوامل تأثیرگذار جغرافیایی و کلیما

نولوژی بر آن

۷. مطالعه قیمت زمین در طول سالهای قابل دسترس و ترسیم آن در یک دیاگرام
۸. معرفی عناصر و اجزاء تشکیل دهنده ساختار کالبدی اصلی شهر و بررسی سیر تحول تاریخی آنها (ارگ، شارستان، ریض، حصار، میدان، مسجد جامع)
۹. مطالعه پلان شناسی شهر بر اساس شناخت تیپولوژی تشکیل محلات و اصول و عقاید حاکم بر آنها
۱۰. بررسی و گونه شناسی واحدهای همسایگی و مسکن در گذشته تاریخی و معرفی آنها
۱۱. بررسی و نقد تأثیر و تأثر متقابل بین بافت‌های تاریخی و سایر بخش‌های جدید شهر، مطالعه طرح‌ها و خیابان‌های اجرا شده در گذشته و تأثیر مثبت و یا منفی آنها، طرح‌های جامع و تفضیلی، طرح بافت قدیم و نقد بررسی نتایج و تأثیر گذاری این برنامه‌ها بر وضع موجود و تحلیل کالبدی عناصر شهری جدید از جمله خیابان‌ها و میدان‌های شهری و تأثیر آن بر ساختار کالبدی- کارکردی بازار
۱۲. آسیب شناسی بافت از طریق بررسی و شناخت نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها
- منابع پیشنهادی:

۱- فلامکی، محمد منصور (۱۳۸۰)، "باز زنده سازی بناها و شهرهای تاریخی"، موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران

۲- فلامکی، محمد منصور (۱۳۵۷)، "سیری در تجارت مرمت شهری (از ونیز تا شیراز)"، چاپ آبان، تهران

۳- فلامکی، محمد منصور (۱۳۸۴)، "نوسازی و بهسازی شهری"، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، تهران

۴- توسلی، محمود و دیگران (۱۳۷۰)، "طراحی شهری در بافت قدیم شهر یزد"، دفتر نشر فرهنگ اسلامی - تهران

۵- حجت، مهدی (۱۳۸۴)، "میراث فرهنگی در ایران (سیاست‌ها برای یک کشور اسلامی)"، سازمان میراث فرهنگی کشور - تهران

۶- توسلی، محمود / ۱۳۶۹ - اصول و روشهای طراحی شهری و فضاهای مسکونی در ایران (جلد اول و دوم) مرکز مطالعات و تحقیقات شهر سازی و معماری وزارت مسکن و شهر سازی

۷- سلطان زاده، حسین / ۱۳۷۰ - فضا های شهری در بافتهای تاریخی ایران، دفتر پژوهشهای فرهنگی

۸- پاکزاد، جهانشاه / ۱۳۸۵ - راهنمای طراحی فضاهای شهری در ایران (جلد اول و دوم)، فروغ دانش

۹- حبیبی، سید محسن / ۱۳۸۷ - از شار تا شهر: تحلیلی تاریخی از مفهوم شهر و سیمای کالبدی آن - دانشگاه تهران

۱۰- مدنی پور، علی / ۱۳۸۷ - فضاهای عمومی و خصوصی شهر - مترجم: دکتر فرشاد نوریان - شرکت پردازش و برنامه ریزی شهری - تهران

۱۱- مدنی پور، علی / ۱۳۷۹، طراحی فضای شهری: نگرشی بر فرآیندی اجتماعی و مکانی، فرهاد مرتضایی، شرکت پردازش و برنامه ریزی شهری

۱۲- کلانتری خلیل آباد، حسین و حسین حاتمی نژاد (۱۳۸۵)، "برنامه ریزی مرمت بافت تاریخی شهر یزد" انتشارات فراگستر

دروس پیشیناز	عملی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد	عنوان درس به فارسی طرح باززنده سازی میراث مجموعه های معماری
	عملی	نظری	اصلی		۲	
	عملی	نظری	تخصصی		تعداد ساعت	
	عملی	نظری	اختیاری		۶۴	
آموزش تکمیلی عملی:					عنوان درس به انگلیسی Revitalization Plan of Architectural Complexes Heritage	
☐ ندارد ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار					☐ سفر علمی ☐ دارد	

درس:

طرح باز زنده سازی میراث مجموعه های معماری

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: عملی

پیشیناز: مبانی نظری حفاظت مرمت، طرح باززنده سازی میراث معماری، آسیب شناسی ساختارهای تاریخی

هدف:

هدف از ارائه درس، آشنایی دانشجویان با اصول و مراحل تهیه یک برنامه و طرح حفاظت و باززنده سازی در مقیاس مجموعه معماری (مانند بازار، مجموعه های اقامتی تاریخی "کاروانسرا"، مجموعه های آموزشی مذهبی و ...) است. این امر از طریق بالا بردن سطح آگاهی، دانش و شناخت موضوع و تقویت مهارتهای دانشجو در زمینه شناخت، معرفی، آسیب شناسی و مسئله یابی، برنامه ریزی، ارائه اهداف، راهبردها و راهکارها و نهایتاً تهیه طرح مناسب برای رفع معضلات و مشکلات ساختاری - فضایی یک مجموعه معماری صورت می پذیرد.

سرفصل درس:

عبارت است از مطالعات و تمرین عملی برای حفاظت، مرمت و باززنده سازی کارکردی، کالبدی و فضایی یک مجموعه معماری، از طریق شناخت، تحلیل، برنامه ریزی و طراحی کالبدی و فضایی برای باززنده سازی مجموعه معماری است به طوریکه همزمان با مرور تحلیلی بر مباحث نظری، زمینه برای تهیه طرح باززنده سازی آن فراهم شود.

برنامه درس: برنامه درس مشتمل بر دو بخش نظری و عملی است که همزمان ارائه و اجراء می شود. مباحث نظری در برگزیده موضوعات مرتبط با رویکردها، برنامه ها، طرح ها و تجارب مرمت مجموعه های معماری تاریخی در ایران و جهان است. بخش عملی نیز توسط دانشجویان با راهنمایی اساتید پس از انتخاب مجموعه میراث معماری بعنوان نمونه موردی پیگیری می شود. دانشجویان به صورت گروه های دو یا سه نفره و ترجیحاً دو نفره مراحل مختلف برنامه را به شرح زیر دنبال می نمایند.

- تعیین یک مجموعه معماری بعنوان عرصه مورد مطالعه و طراحی، که می تواند شامل یک مجموعه معماری مانند بازار، مجموعه های اقامتی تاریخی "کاروانسرا"، مجموعه های آموزشی مذهبی "مسجد مدرسه" و عناصر معماری وابسته به آن نظیر "خاتقاه" و ... باشد.

- شناخت مجموعه مذکور در زمینه‌های مختلف مرتبط به موضوع، اعم از تاریخی و سیر تحول آن (بمنظور تبیین ارزشهای نهفته در آن)، عملکردی در همه بخشها و فضاهای مرتبط با مجموعه، ساختارهای اجتماعی، فرهنگی و مذهبی موجود در عرصه مورد مطالعه، بررسی زمینه‌ها و وجوه گوناگون اقتصادی شامل مباحث مرتبط با تولید، خدمات و بازرگانی، زیرساختهای شهری و خدماتی در دو بخش تاریخی (قنوات، پایابهای شهری و...) و جدید (آب، برق، گاز،...)، تجهیزاتی (مبلمان، تابلوها و دیگر عناصر مرتبط)، دسترسی به مجموعه اعم از پیاده و سواره و عناصر و فضاهای وابسته، معماری (بررسی الگوها و ویژگی های معماری فضاها، و... واقع در عرصه مورد مطالعه و موارد مشابه درمحل استقرار آن مجموعه) و ... که شامل مطالعات نظری و برداشتهای میدانی (کروکی، عکس با کی‌پلان، و بیان تصویری بر روی عکسها و نقشه‌ها در مقیاس مناسب) می باشد.

- تحلیل وضع موجود به منظور بررسی مسائل و مشکلات، نقاط قوت و ضعف، فرصتها و تهدیدها که از طریق تکنیک SWOT و یا تکنیکهای مشابه برای کل مجموعه و همراه با بیان تصویری مناسب ارائه می‌شود.

- تدوین چشم انداز، اهداف، همراه با راهبردها و راهکارها و سیاست های بهسازی و بازآفرینی مجموعه و همچنین برنامه جامع مرمت و باززنده‌سازی کالبدی آن و تعیین اولویت ها و زمانبندی ها.

- ارائه طرح باززنده سازی کالبدی مجموعه در مقیاس های مناسب شامل سازمان فضایی معماری، طراحی فضاهای باز و عمومی، طرح های معماری جزء فضاها و الگوهای معماری، فضای سبز و مبلمان و تجهیزات و در عرصه مورد طراحی که بصورت پرسپکتیو، پلان ها، نماها، مقاطع، کروکی، و تحلیل های تصویری ارائه خواهد شد.
منابع پیشنهادی :

۱. توسلی، محمود، ۱۳۷۹، "خیابان کارگر، ساماندهی یا نظم دهی بدنه خیابان"، تهران: شرکت عمران و بهسازی شهری

۲. حبیبی، سید محسن و ملیحه مقصودی (۱۳۸۱)، "مرمت شهری"، موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران

۳. سلطان زاده، حسین (۱۳۷۰)، فضاهای شهری در بافتهای تاریخی ایران، دفتر پژوهشهای فرهنگی

۴. فلامکی، محمد منصور (۱۳۸۰)، "باز زنده سازی بنا ها و شهرهای تاریخی"، موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران

۵. محمد زاده مهر، فرخ، ۱۳۸۲، "میدان توپخانه تهران"، تهران: پیام سیما

۶. مجلات تخصصی معماری و شهرسازی (اتر - مجموعه مقالات کنگره‌های سه گانه تاریخ معماری و شهرسازی ایران - هنرهای زیبا- و...)

۷. یوکیلتهو، یوکا (۱۳۸۷)، تاریخ حفاظت معماری، ترجمه محمدحسن طالبیان، خشایار بهاری، تهران: روزنه

۸. Jokilehto, J. (2007). International charters on urban conservation: some thoughts on the principles expressed in current international doctrine. City & Time 3 (3): 2

9. Pendlebury, J. (2009), Conservation in the age of consensus, USA and Canada: Rutledge

دروس پیشنهادی طرح باززنده سازی مجموعه های معماری، تاریخ و مبانی نظری حفاظت و مرمت، مطالعه و شناخت بناها و بافت های تاریخی	عملی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد	عنوان درس به فارسی طرح باززنده سازی میراث مجموعه های شهری
	عملی	نظری	اصلي		۳	
	عملی	نظری	تخصصی		تعداد ساعت	
	عملی	نظری	اختیاری		۹۶	
عنوان درس به انگلیسی Revitalization Plan of Urban Complexes Heritage						
آموزش تکمیلی عملی: ☒ دارد ☐ ندارد						
سفر علمی: ☒ دارد ☐ ندارد						
آزمایشگاه: ☐ آزمون: ☐ سمینار: ☐						

درس:

طرح باز زنده سازی میراث مجموعه های شهری

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: عملی

هدف:

هدف از ارائه درس، آشنایی با ابعاد و مراحل تهیه یک طرح حفاظتی و مرمتی در مقیاس مجموعه + مرکز و با محور شهری و یا بخشی از یک بافت تاریخی و فرهنگی است. این امر از طریق بالا بردن سطح آگاهی، دانش و شناخت موضوع و تقویت مهارتهای دانشجو در زمینه شناخت، معرفی، جستجوی مسائل، برنامه ریزی، ارائه راهبردها و راهکارها و نهایتا تهیه طرح مناسب برای رفع معضلات و مشکلات کالبدی - فضایی یک مجموعه شهری صورت میپذیرد.

موضوع درس:

عبارت است از مطالعات و تمرین عملی برای حفاظت، مرمت و بهسازی و بازآفرینی کارکردی، کالبدی و فضایی یک مجموعه شهری، مرکز و یا بخشی از محله های تاریخی و محورهای با ارزش شهری از طریق شناخت، تحلیل و برنامه ریزی برای تجدید حیات این عرصه تاریخی است به طوریکه همزمان با مرور تحلیلی بر مباحث نظری، زمینه برای تهیه طرح بازنده سازی آن فراهم شود.

سرفصل درس:

برنامه درس مشتمل بر دو بخش نظری و عملی است که همزمان ارائه و اجراء می شود. مباحث نظری در برگزیده موضوعات مرتبط با رویکردها، برنامه ها، طرحها و تجارب مرمت مجموعه های شهری تاریخی در ایران و جهان است. بخش عملی نیز توسط دانشجویان با راهنمایی اساتید پس از انتخاب مجموعه تاریخی بعنوان نمونه موردی پیگیری میشود. دانشجویان به صورت گروه های دو یا سه نفره و ترجیحا دو نفره مراحل مختلف برنامه را به شرح زیر دنبال مینمایند.

- تعیین یک مجموعه شهری بعنوان عرصه مورد مطالعه و طراحی که میتواند مجموعه + مرکز و یا محورهای با ارزش شهری و یا بخشی از یک محدوده شهری و یا یک محله تاریخی - فرهنگی و یا مرکز آن باشد
- شناخت مجموعه مذکور در زمینه های مختلف مرتبط به موضوع، اعم از تاریخی و سیر تحول آن (بمنظور تبیین ارزشهای نهفته در آن)، عملکردی در همه بخشها و فضاهای مرتبط با مجموعه، ساختارهای اجتماعی، فرهنگی و

مذهبی موجود در عرصه مورد مطالعه، بررسی زمینه‌ها و وجوه گوناگون اقتصادی شامل مباحث مرتبط با تولید، خدمات و بازرگانی، زیرساخت‌های شهری و خدماتی در دو بخش تاریخی (قنات، پایابهای شهری و...) و جدید (آب، برق، گاز،...)، تجهیزاتی (میلان شهری، تابلوها و دیگر عناصر مرتبط)، تراقیکی پیاده و سواره و عناصر و فضاهای وابسته، معماری (بررسی الگوها و ویژگیهای معماری فضاها، نماهای شهری، بدنه‌ها و... واقع در عرصه مورد مطالعه و موارد مشابه در شهر) و ... که شامل مطالعات نظری و برداشتهای میدانی (شامل کروکی، عکس با کی پلان، و بیان تصویری بر روی عکسها و نقشه‌ها در مقیاس مناسب) میباشد.

- تحلیل وضع موجود به منظور بررسی مسائل و مشکلات، نقاط قوت و ضعف، فرصتها و تهدیدها که از طریق تکنیکهای SWOT و یا برای کل مجموعه و بناهای شاخص آن همراه با بیان تصویری مناسب ارائه می‌شود.
- تدوین چشم انداز، اهداف، همراه با راهبردها و راهکارها و سیاستهای بهسازی و بازآفرینی مجموعه و همچنین برنامه جامع مرمت و باززنده‌سازی کالبدی آن و تعیین اولویتها و زمانبندیها.

- ارائه طرح باززنده سازی کالبدی مجموعه در مقیاسهای مناسب شامل سازمان فضایی (تراکم کالبدی، کاربریها، دسترسبها) طرحهای معماری، منظر و سیمای شهری، طراحی فضاهای عمومی، ارائه طرحهای فضای سبز میلان و تجهیزیات و در عرصه مورد طراحی که بصورت پرسپکتیو، پلانها، نماها، مقاطع، کروکی، و تحلیلهای تصویری ارائه خواهد شد.

منابع پیشنهادی:

۱. محمد زاده مهر، فرخ، ۱۳۸۲، "میدان توپخانه تهران"، تهران: پیام سیما
۲. مجلات تخصصی معماری و شهرسازی (اثر - مجموعه مقالات کنگره‌های سه گانه تاریخ معماری و شهرسازی ایران - هنرهای زیبا- و...)
۳. فلامکی، محمدمنصور، ۱۳۸۴، سیری در تجارب مرمت شهری "از ونیز تا شیراز" تهران: فضا
۴. توسلی، محمود، ۱۳۸۱، "ساخت شهر و معماری در اقلیم گرم و خشک ایران"، تهران: پیام، پیوند نو
۵. توسلی، محمود، ۱۳۷۹، "خیابان کارگر - ساماندهی یا نظم دهی بدنه خیابان"، تهران: شرکت عمران و بهسازی شهری
۶. پاکزاد، جهانشاه، ۱۳۸۴، "راهنمای طراحی فضاهای شهری در ایران"، تهران: شرکت طرح و نشر پیام سیما
۷. توسلی، محمود، ۱۳۷۴، "طراحی شهری در بخش مرکزی تهران"، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران
۸. توسلی، محمود و بنیادی، ناصر، ۱۳۸۶ "طراحی فضای شهری: فضاهای شهری و جایگاه آنها در زندگی و سیمای شهر"، تهران: شهیدی: مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران
۹. حناچی، پیروز و همکاران، ۱۳۸۶، "بررسی تطبیقی تجارب مرمت شهری در ایران و جهان"، تهران: سبحان نور: سازمان میراث فرهنگی و گردشگری پایگاه میراث فرهنگی شهر تاریخی بزد.
۱۰. تیزدل، استیون و همکاران، ۱۳۸۸، ترجمه ساریخانی، سمانه، ۱۳۸۸، "احیای محله‌های تاریخی شهرها"، تهران: نوید شیراز: وزارت مسکن و شهرسازی شرکت مادر تخصصی عمران و بهسازی شهری ایران

دروس پیشنهادی طرح باززنده سازی میراث مجموعه های شهری (طرح ۲)	عملی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد	عنوان درس به فارسی طرح باززنده سازی بافت‌های تاریخی (مرمت شهری)
	عملی	نظری	اصلی		۳	
	عملی	نظری	تخصصی		تعداد ساعت	
	عملی	نظری	اختیاری		۹۶	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☐ ندارد ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ سفر علمی						عنوان درس به انگلیسی Revitalization Plan of Historic Fabrics (Urban Conservation)

درس:

طرح باززنده سازی بافت‌های تاریخی (مرمت شهری)

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: عملی

پیشنیاز: طرح باززنده سازی میراث مجموعه های شهری

هدف:

هدف از ارائه درس، آشنایی دانشجویان با ابعاد و مراحل تهیه یک برنامه و طرح مرمت و بهسازی شهری در چارچوب برنامه های بهسازی و ساماندهی مراکز تاریخی شهر است. این امر از طریق بالا بردن سطح آگاهی، دانش و شناخت موضوع و تقویت مهارت‌های دانشجو در زمینه معرفی، مسئله یابی، برنامه ریزی بازآفرینی و طراحی یک بخش از ساختار تاریخی شهر و ساماندهی فضایی - کالبدی و کارکردی آن صورت می پذیرد.

موضوع درس:

موضوع درس عبارت است از تمرین عملی برای بهسازی و بازآفرینی فضایی - کالبدی و کارکردی محدوده ای از یک بافت تاریخی و باارزش از طریق شناخت، تحلیل و برنامه ریزی برای تجدید حیات این عرصه تاریخی که همزمان با مرور تحلیلی بر مباحث نظری زمینه برای تهیه طرح ساماندهی آن فراهم می گردد.

برنامه درس:

برنامه درس مشتمل بر دو بخش نظری و عملی است که همزمان ارائه و اجرا می گردد. بخش نظری در برگرفته مباحث و موضوعات مرتبط با رویکردها، سیاست ها، برنامه ها و تجارب مرمت شهری در ایران و جهان است. بخش عملی نیز توسط دانشجویان با راهنمایی اساتید از طریق کرکسیون طی جلسات پس از انتخاب عرصه تاریخی بعنوان نمونه موردی پیگیری می گردد. دانشجویان به صورت گروه های دو یا سه نفره تقسیم و مراحل مختلف برنامه را به شرح ذیل طی می نمایند:

الف: مطالعه، بررسی و تحلیل در مقیاس مرکز شهر تاریخی:

۱. بررسی نقش محدوده تاریخی شهر و عناصر و اجزاء متشکله آن در طرح های بالادست

۲. بررسی و تحلیل طرح و برنامه های بهسازی و حفاظت مرکز تاریخی شهر و تعیین نقش محدوده مورد مطالعه

۳. بررسی و تحلیل طرح های موضوعی و موضعی مؤثر بر محدوده، محله یا محور مورد نظر

۴. بررسی نیروهای موثر بر توسعه و بازآفرینی محدوده، محله و یا محور مورد نظر در مقیاس حوزه نفوذ
- ب: شناخت و تحلیل ویژگی های محدوده، محله یا محور مورد نظر و محدوده موثر بر آن
۱. بررسی نقش تاریخی محدوده، محله یا محور مورد نظر در عرصه کهن و تحولات آن
 ۲. بررسی ویژگی های محیطی فضای ساخته شده (توپوگرافی، آبهای سطحی، اقلیم و ...)
 ۳. شناخت و تحلیل ساختار فضایی - کالبدی محدوده (سیمای عمومی ساختمانی، احجام ساختمانی، فضای پر و خالی، بررسی کیفیت ها، تناسبات، مصالح، ...)
 ۴. شناخت و تحلیل ساختار کارکردی محدوده (بررسی کاربری ها، نحوه تفکیک اراضی و املاک و تاثیر آن بر ساختار کارکردی یافت مورد نظر و ...)
 ۵. ویژگی های منظر شهری و تناسبات معماری شهری به کار گرفته شده (کیفیت های بصری، گوشه های شهری، کریدورهای بصری، الحاقات به بنا، گونه شناسی تقاطع و ارتباط با عناصر ساختمانی اطراف، سردرها، فرو رفتگی ها، ایوان ها، رواق ها، خط آسمان، ارتفاع بناهای هم جوار، پیش آمدگی، عناصر و قواعد ترکیبی و هندسی بکار رفته در نما، عقب نشستن، ایوان، سایه روشن، میزان نجاس نماها و ...)
 ۶. شناخت و تحلیل ساختار اجتماعی محدوده (بررسی تحولات فرهنگی- اجتماعی، شناخت آیین ها و رویدادهای فرهنگی- مذهبی،
 ۷. شناخت و تحلیل ساختار اقتصادی محدوده (اشتغال به تفکیک نوع فعالیت، عملکرد شاخص های عمده اقتصادی، تعیین توان های اصلی به منظور تولید ثروت و تحلیل تحولات اقتصادی)
 ۸. شناخت و تحلیل ساختار شبکه ارتباطی محدوده (شبکه معابر اصلی و فرعی، پیاده و سواره، سلسله مراتب، نوع اتصال، محل های توقف و ...)
 ۹. بدنه سازی های (رنگ، جنس، مصالح و الحاقات تاسیساتی، تبلیغاتی، تزئیناتی و ...)
 ۱۰. مبلمان شهری (کف سازی، اثاثیه، و ...)
 ۱۱. فضای سبز شهری
 ۱۲. تاسیسات و تجهیزات شهری (آبهای سطحی، برق و روشنایی، آب و فاضلاب، جمع آوری زباله، پست، تلگراف، شبکه گاز، تلفن و ...)
 ۱۳. گردآوری و بررسی ضوابط، دستورالعمل ها و قواعد راهنمای دستگاه ها به ویژه سازمان میراث فرهنگی کشور (شناخت حریم آثار ثبت شده و ...)
- ج- تدوین اهداف و چشم انداز، بررسی نقاط قوت، ضعف، فرصت ها و تهدیدها و تدوین راهبردها و سیاست ها
۱. آسیب شناسی و بررسی مسائل و مشکلات محدوده، محله یا محور مورد نظر
 ۲. تهیه سند چشم انداز باز زنده سازی محدوده، محله یا محور مورد نظر و تدوین اهداف کلان
 ۳. تهیه جدول نقاط قوت، ضعف، فرصت ها و تهدیدها به تفکیک موضوعی
 ۴. تدوین راهبردها و سیاست های حفاظت و باز زنده سازی محدوده، محله یا محور مورد نظر و تعیین چگونگی میزان مداخله در بافت (بهسازی، نوسازی، بازسازی)

د- تدوین برنامه باز زنده سازی و تهیه طرح احیاء

۱. تدوین برنامه راهبردی ساختاری برای باز زنده سازی محدوده، محله یا محور مورد نظر در چارچوب راهبردها و سیاست های احیاء
 ۲. تهیه طرح مرمت شهری کل مجموعه در مقیاس ۱:۲۰۰۰ (سه بعدی)
 ۳. تعیین اقدامات محرک توسعه، اولویت بندی اقدامات و برنامه ریزی پروژه های پیشگام
 ۴. طراحی عناصر و اجزاء متشکله (سه بعدی) فضاهای عمومی، خصوصی با جزئیات در مقیاس ۱:۵۰۰ اتصالات و ارتباط فضاها در مقیاس ۱:۵۰۰ و جزئیات لازم در مقیاس ۱:۲۰۰
 ۵. طراحی نمونه هایی به عنوان الگوسازی در مقیاس ۱:۵۰، ۱:۲۰ و ۱:۱۰
- تذکر ۱: لازم است کلیه مراحل چهارگانه این تمرین به صورت طرح های مقدماتی (اسکیس) کروکی، نقشه، نما، مقطع، پرسپکتیو، اگزومتری و ۰۰۰ ارائه گردد.

منابع پیشنهادی:

- حبیبی، سید محسن و ملیحه مقصودی (۱۳۸۱)، "مرمت شهری"، موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران
- فلامکی، محمد منصور (۱۳۸۰)، "باز زنده سازی بنا ها و شهر های تاریخی"، موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران
- فلامکی، محمد منصور (۱۳۵۷)، "سیری در تجارت مرمت شهری (از ونیز تا شیراز)"، چاپ آبان، تهران
- حناچی، پیروز و دیگران (۱۳۸۶)، "بررسی تطبیق مرمت شهری در ایران (با نگاه ویژه به بافت تاریخی شهر یزد)"، انتشارات سبحان نور، با همکاری پایگاه میراث فرهنگی یزد
- پیروز حناچی، محمدجواد مهدوی نژاد (۱۳۸۹)، "بازآفرینی شهرها، میراثی برای آینده" موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران
- فلامکی، محمد منصور (۱۳۸۴)، "نوسازی و بهسازی شهری"، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، تهران
- کلاتری، حسین و احمد پور احمد (۱۳۸۵)، "فنون و تجارب برنامه ریزی مرمت بافت تاریخی شهرها"، پژوهشگاه علوم انسانی، فرهنگ و مطالعات اجتماعی
- توسلی، محمود و دیگران (۱۳۷۰)، "طراحی شهری در بافت قدیم شهر یزد"، دفتر نشر فرهنگ اسلامی - تهران
- حجت، مهدی (۱۳۸۴)، "میراث فرهنگی در ایران (سیاست ها برای یک کشور اسلامی)"، سازمان میراث فرهنگی کشور - تهران
- توسلی، محمود / ۱۳۶۹ - اصول و روشهای طراحی شهری و فضاهای مسکونی در ایران (جلد اول و دوم) مرکز مطالعات و تحقیقات شهر سازی و معماری وزارت مسکن و شهر سازی
- سلطان زاده، حسین / ۱۳۷۰ - فضا های شهری در بافتهای تاریخی ایران، دفتر پژوهشهای فرهنگی
- پاکزاد، جهانشاه / ۱۳۸۵ - راهنمای طراحی فضاهای شهری در ایران (جلد اول و دوم)، فروغ دانش

- بحرینی، حسین / ۱۳۸۶ - فرایند طراحی شهری، دانشگاه تهران
- حبیبی، سید محسن / ۱۳۸۷ - از شار تا شهر: تحلیلی تاریخی از مفهوم شهر و سیمای کالبدی آن - دانشگاه تهران
- مدنی پور، علی / ۱۳۸۷ - فضاهای عمومی و خصوصی شهر - مترجم: دکتر فرشاد نوریان - شرکت پردازش و برنامه ریزی شهری - تهران
- مدنی پور، علی / ۱۳۷۹، طراحی فضای شهری: نگرشی بر فرآیندی اجتماعی و مکانی، فرهاد مرتضایی، شرکت پردازش و برنامه ریزی شهری
- گلکار، کوروش / ۱۳۷۸ - کندوکاوی در تعریف طراحی شهری، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران
- کلاتری خلیل آباد، حسین و حسین حاتمی نژاد (۱۳۸۵)، "برنامه ریزی مرمت بافت تاریخی شهر یزد" انتشارات فراگستر
- صحنی زاده، مهشید و محمد سعید ایزدی (۱۳۸۳) "حفاظت و توسعه: دو رویکرد مکمل یا مفایر؟"، فصلنامه آبادی، دوره ۱۴، شماره ۴۳، صفحات ۲۱-۱۲
- ایزدی، محمد سعید (۱۳۸۹) "ایجاد سرزندگی اجتماعی و اقتصادی از طریق تجهیز و توسعه فضای عمومی: پروژه های محرک توسعه، راهکاری برای تحقق برنامه های بازآفرینی محلات و مراکز شهری"، فصلنامه تحلیلی، پژوهشی معماری و شهرسازی جستارهای شهرسازی، شماره ۳۲، صفحه ۲۲ تا ۲۸
- ایزدی، محمد سعید (۱۳۸۹) "مروری تحلیلی بر سه دهه سیاستگذاری، برنامه ریزی و اقدامات اجرایی در بهسازی و بازآفرینی بافتهای نابسامان شهری، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام - کمیسیون امور زیربنایی و تولیدی، کمیته آمایش، مسکن و شهرسازی، تهران.
- BIANCA, S. (2000) urban form in the Arab world: past and present, Thames & Hudson
- Busquets, J, et al (2004) the old town of Barcelona, Ajuntament de Barcelona
- Busquets, J (2000) Toledo and its Future (Toledo y su futuro: El Plan Especial del Casco Histórico), Empresa Municipal de la Vivienda
- TIESDELL, S., OC, T. & HEATH, T. (1996) Revitalizing historic urban quarters, Oxford, UK, Architectural Press

دروس پیشنهادی	عملی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد	عنوان درس به فارسی حفاظت و بهسازی بافت های ارزشمند روستایی
	عملی	نظری	اصلی		تعداد ساعت	
	عملی	نظری	تخصصی		۳۲	
	عملی	نظری	اختیاری			
☐ ندارد ☒ دارد ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار			آموزش تکمیلی عملی: ☐ سفر علمی ☐		عنوان درس به انگلیسی Conservation and Improvement of Rural Valuable Fabrics	

درس:

حفاظت و بهسازی بافت های ارزشمند روستایی

نوع درس: اختیاری

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

هدف:

هدف از ارائه درس، آشنایی دانشجویان با اصول و مراحل تهیه یک برنامه و طرح حفاظت و باززنده سازی بافت ارزشمند روستایی است. این امر از طریق بالا بردن سطح آگاهی، دانش و شناخت موضوع و تقویت مهارت های دانشجو در زمینه معرفی، آسیب شناسی و مسئله یابی، ارائه ایدئوگرام ساختاری فضایی، ارائه برنامه راهبردی حفاظت و باززنده سازی و طراحی یک بافت ارزشمند روستایی صورت می پذیرد.

شرح درس:

برنامه درس مشتمل بر دو بخش نظری و عملی است که همزمان ارائه و اجرا می گردد. اهم محورهای مباحثی که در بخش نظری توسط استاد ارائه می گردد عبارت اند از:

ارائه تعاریف و مفاهیم پایه در حوزه حفاظت و باززنده سازی بافت های ارزشمند روستایی؛

بررسی و تحلیل کنوانسیون ها، منشورها، بیانیه ها و اسناد معتبر منتشره در سطح ملی و بین المللی در حوزه حفاظت و باززنده سازی به منظور استخراج مفاهیم پایه در حوزه حفاظت و باززنده سازی؛

معرفی سیر تکامل رویکردها، سیاست ها و برنامه های مرتبط با حفاظت و باززنده سازی بافت های ارزشمند روستایی؛

ارائه تجارب عملی حفاظت و باززنده سازی بافت های ارزشمند روستایی در ایران و جهان؛

بررسی و معرفی معیارها، شاخص ها و عوامل موثر بر حفاظت و باززنده سازی جامع و یکپارچه در بافت های ارزشمند روستایی؛

بررسی و ارائه چارچوب یکپارچه و جامع به منظور حفاظت و باززنده سازی بافت های ارزشمند روستایی.

محصول درس:

توسط دانشجویان با راهنمایی استاد مربوطه طی جلسات متعدد کرکسیون پس از انتخاب یکی از روستاهای

ارزشمند بعنوان نمونه موردی پیگیری می گردد. سپس دانشجویان به صورت گروه های دو یا سه نفره تقسیم و مراحل مختلف برنامه را پیگیری می نمایند؛ اهم محورهای مباحثی که در بخش عملی توسط دانشجو ارائه می گردد عبارت اند از:

بررسی و شناخت پیشینه و سیر تحولات نمونه انتخابی در ابعاد تاریخی، فضایی، عملکردی، فرهنگی-اجتماعی، دسترسی، زیرساختی و معماری به منظور شناخت جامع وضع موجود مجموعه و تبیین ارزش ها و سطح برجستگی آن.

بررسی و تحلیل علل و عوامل موثر بر دگرگونی ها و آسیب شناسی وضع موجود به منظور شناسایی نقاط قوت، کاستی ها، فرصت ها و تهدیدات موجود جهت حفاظت و باززنده سازی جامع و یکپارچه بافت روستایی؛ ارائه پیشنهادات به منظور حفاظت و باززنده سازی جامع و یکپارچه نمونه انتخابی به صورت ایدئوگرام ساختاری-فضایی، برنامه راهبردی حفاظت و باززنده سازی و طرح حفاظت و باززنده سازی یکپارچه بافت ارزشمند روستایی. ارائه الگوهای پیشنهادی و جزئیات منطبق با الگوهای بومی و تاریخی روستا

شیوه ارزیابی:

همزمان با آزمون شفاهی از محصول نظری، پروژه عملی نیز که طی مراحل تحقیقاتی و طراحی ضمن انجام اصلاحات لازم با استاد مربوطه مدون گردیده است، مورد ارزیابی قرار می گیرد.

مشخصات استاد درس:

استاد این درس بایستی وقوف کامل به مبانی نظری حفاظت از بافت های تاریخی را داشته، همچنین دارای تجارب کافی علمی و اجرایی در مقوله حفاظت و احیای بافت های روستایی باشد
منابع و مراجع:

حبیبی، سید محسن (۱۳۸۷)، از شار تا شهر: تحلیلی تاریخی از مفهوم شهر و سیمای کالبدی آن - دانشگاه تهران
حجت، مهدی (۱۳۸۴)، "میراث فرهنگی در ایران (سیاست ها برای یک کشور اسلامی)"، سازمان میراث فرهنگی کشور - تهران

فلامکی، محمد منصور (۱۳۸۰)، "باز زنده سازی بنا ها و شهرهای تاریخی"، موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران
فلامکی، محمدمنصور (۱۳۸۴)، سیری در تجارب مرمت شهری "از ونیز تا شیراز" تهران: فضا
فلامکی، محمد منصور (۱۳۸۴)، "نوسازی و بهسازی شهری"، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، تهران

ادیبی، حسین (۱۳۵۵)، جامعه شناسی شهری، تهران، شبگیر.

ارندنت، رندل و دیگران (۱۳۸۷)، منشور نوشهر گرایی، ترجمه علیرضا دانش و رضا بصیر مژدهی، چاپ اول، تهران، شرکت پردازش و برنامه ریزی شهری،

اشرف، احمد (۱۳۵۹)، موانع تاریخی رشد سرمایه داری در ایران، تهران، زمینه.

بنیاد مسکن انقلاب اسلامی (۱۳۸۷)، راهنمای مطالعات حوزه نفوذ نقاط روستایی، تهران، شریف.

- پاپلی یزدی، محمد حسین و محمد امیر ابراهیمی (۱۳۸۱). نظریه‌های توسعه روستایی، تهران، سمت.
- رضوانی، علی اصغر (۱۳۸۱). رابطه شهر و روستا، تهران، چاپ اول، ماکان.
- سلطان زاده، حسین (۱۳۹۰). تاریخ مختصر شهر و شهرنشینی در ایران، تهران، چاپ اول، چهار طاق.
- سعیدی، عباس و سایرین؛ دانشنامه مدیریت شهری و روستایی، تهران، PDF.
- سعیدی، عباس (۱۳۷۷). مبانی جغرافیای روستایی، تهران، سمت.
- شکویی، حسین (۱۳۷۳). دیدگاه‌های نو در جغرافیای شهری (جلد اول)، تهران، سمت.
- فیروزنیا، قدیر و سید مهدی موسی کاظمی و اعظم صادقی طاهری (۱۳۹۰). مطالعه تأثیر ادغام روستا در شهر، فصلنامه جغرافیا و توسعه (۷۹-۹۶)، سال نهم، شماره ۲۵، زمستان ۱۳۹۰.
- موریس، جیمز؛ تاریخ شکل شهر تا انقلاب صنعتی، ترجمه راضیه رضازاده، تهران، چاپ ششم، دانشگاه علم و صنعت، (۱۳۸۷).

دروس پیشنهادی	عملی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد	عنوان درس به فارسی میراث فرهنگی و گردشگری
	عملی	نظری	اصلی		۲	
	عملی	نظری	تخصصی		تعداد ساعت	
	عملی	نظری	اختیاری		۳۲	
☐ ندارد ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار		☐ دارد ☐ کارگاه		آموزش تکمیلی عملی: ☐ سفر علمی ☐		

درس:

میراث فرهنگی و گردشگری

نوع درس: اختیاری

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

هدف:

هدف از ارائه درس، آشنایی دانشجویان با :

- قابلیت‌های تاریخی به عنوان ثروت‌های فرهنگی - محلی
- قابلیت‌ها و جاذبه‌های گردشگری نهفته در بافت‌های تاریخی
- شیوه‌های برنامه‌ریزی و طراحی به جهت مناسب‌سازی محیط‌های تاریخی برای حضور گردشگران
- آشنایی با محدودیت‌های موجود در تحقق عملی ایده‌ها

سر فصل دروس:

- تعریف گردشگری و معرفی گونه‌های آن
- تبیین جایگاه میراث فرهنگی در جلب گردشگران، قابلیت فراموش شده حوزه میراث فرهنگی
- آشنایی با تجارب جهانی در زمینه میراث فرهنگی و گردشگری
- اصول برنامه‌ریزی و طراحی بافت‌های تاریخی به منظور مناسب‌سازی محیط برای حضور گردشگران

منابع پیشنهادی :

۱. منشور توریسم فرهنگی، مصوب نوامبر ۱۹۷۶، ایکوموس
۲. منشور بین المللی توریسم فرهنگی - تاریخی در مورد مدیریت توریسم در اماکن دارای اعتبارات میراث - ۱۹۹۹
۳. International Scientific Committee on Cultural Tourism, "Tourism at world heritage cultural sites: the site manager's hand book", (۱۹۹۳), ICOMOS
۴. International Scientific Committee, "CULTURAL TOURISM", (۱۹۹۳), ICOMOS
۵. Pederson, Arthur, ۲۰۰۲, Managing Tourism at World Heritage Sites: a Practical Manual for World Heritage Site Managers, Paris: UNESCO World Heritage Center.

دروس پیشنهادی	عملی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد	عنوان درس به فارسی روش تحقیق
	عملی	نظری	اصلی		۲	
	عملی	نظری	تخصصی		تعداد ساعت	
	عملی	نظری	اختیاری		۳۲	
☐ ندارد ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار			آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☐ کارگاه ☐ سفر علمی			

درس:

روش تحقیق

نوع درس: اختیاری

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

هدف:

هدف از ارائه درس، آشنایی دانشجویان با مبانی و روشهای صحیح تحقیق است.

موضوع:

در این درس دانشجویان با مفهوم تحقیق در معماری، چگونگی انجام فرآیند تحقیق در تاریخ معماری، نحوه استفاده از ابزارها و منابع مختلف بر حسب موضوع تحقیق، خصوصیات و امکانات روش های مختلف تحقیق در تاریخ معماری و نیز تحقیقات مختلف صورت گرفته در این زمینه آشنا می شوند.

روش تدریس:

درس به صورت نظری - سمیناری ارائه می شود. دانشجویان ضمن آشنایی با روش های مختلف تحقیق و تاریخ معماری، یک کار تحقیقی در حوزه تاریخ معماری را در طول ترم انجام داده و نتایج آن را در کلاس ارائه می دهند. در صورت نیاز به تشخیص مدرس، مطالعات میدانی برای طرح تحقیق نیز می توان انجام شود.

سرفصل دروس:

آشنایی با مفاهیم و اصول تحقیق و آشنایی با روشهای کاربردی از قبیل: روش تحقیق کتابخانه ای - تحقیق عملی و میدانی - روشهای آماری و نمونه گیری و کاربرد کامپیوتر در تحقیق.

مدرسین این درس می بایست با عنایت به زمینه تخصصی رشته دانشجویان مطالب را تدوین و تمرینهای لازم را ارائه نمایند.

مشارکت دانشجویان و انجام تمرینهای متناسب با محتوای درس و مطالب تئوریک ارائه شده جهت فهم بهتر دانشجویان و آمادگی آنان برای پروژه های تحقیقاتی لازم خواهد بود.

منابع پیشنهادی:

۱. گروت، لیتدا و وانگ، دیوید، ۱۳۸۴، "روش‌های تحقیق در معماری"، ترجمه علیرضا عینی‌فر، تهران: دانشگاه تهران، موسسه انتشارات و چاپ

دروس پیشنهادی	عملی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد	عنوان درس به فارسی باستان شناسی
	عملی	نظری	اصلی		۲	
	عملی	نظری	تخصصی		تعداد ساعت	
	عملی	نظری	اختیاری		۳۲	
ندارد ■		دارد □		آموزش تکمیلی عملی:		
آزمایشگاه □		کارگاه □		سفر علمی □		
سمینار □						

درس:

باستان شناسی

نوع درس: اختیاری

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

هدف:

هدف از ارائه درس، آشنایی دانشجویان با فن کاوش و روشهای آن است.

سرفصل دروس:

لازمست دانشجویان در قالب این درس با فن کاوش در ارتباط با بناهای تاریخی به منظور پی بردن به تغییرات و دوره های مختلف ساختمانی در آنها آشنا شوند. همچنین چگونگی بکارگیری مفهوم لایه نگاری (استراتیگرافی) در بناهای مربوط به دوره های پیش از تاریخ، تاریخی و دوره اسلامی در جهت انجام تجزیه و تحلیل‌های دوره بندی و توالی ساختمانی در آنها بحث خواهد شد. در این درس موضوعات مربوط به مرمت باز یافته های معماری زیرخاکی و نیز تهیه مدارک لازم (روزنامه کاوش، تفکیک و طبقه بندی مواد و اشیاء باز یافته و تهیه نقشه از آنها) و همچنین اقدامات فوری حفاظتی برای اشیاء مطرح می شود. لازم است دانشجویان علاوه بر کلاسهای نظری به صورت عملی، در کارگاه شرکت نمایند و حضور هماهنگ در جوار باستانشناس را در یک کاوش عملا فرا گیرند.

منابع درس:

۱-Introducing Archeology by ROBERT MUCKLE (Aug ۲۳, ۲۰۰۶)

۲-Archaeology by Robert L. Kelly and David Hurst Thomas (Jan ۱۶, ۲۰۰۹)

۳-The World Encyclopedia of Archaeology: The World's Most Significant Sites and Cultural Treasures by Dr. Aeeden Cremin (Oct ۱۱, ۲۰۰۷)

۴-Archaeology: Theories, Methods and Practice by Paul Bahn and Colin Renfrew
(May ۱۷, ۲۰۰۸)

دروس پیشنهادی	عملی	نظری	چهرائی	نوع واحد	تعداد واحد	عنوان درس به فارسی آشنایی با هنر و تمدن ایران (قبل و بعد از اسلام)
	عملی	نظری	اصلی		۲	
	عملی	نظری	تخصصی		تعداد ساعت	
	عملی	نظری	اختیاری		۳۲	
☐ ندارد ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار			☒ دارد ☐ کارگاه ☒ سفر علمی			عنوان درس به انگلیسی Understanding Iranian art and civilization (before and after Islam)

درس:

آشنایی با هنر و تمدن ایران (قبل و بعد از اسلام)

نوع درس: اختیاری

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

هدف:

هدف از ارائه درس، آشنایی دانشجویان با بررسی نظری آثار هنر و معماری ایران در دوره قبل از اسلام و بررسی مبانی نظری حاکم بر شکل گیری معماری دوران بعد از اسلام مأخوذ از سرچشمه غنی اسلام می باشد.

سرفصل دروس:

- ۱- معرفی آثار برجسته از تک بناها و مجموعه های معماری قبل از اسلام.
- ۱-۱- بررسی و تحلیل ویژگی های کالبدی-فضایی و مصالح مورد استفاده بالاخص بستر فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و جغرافیایی بناها و مجموعه های معماری.
- ۲-۱- بررسی و تحلیل بستر اجتماعی، سیاسی حاکم بر شکل گیری مجموعه ها بالاخص مجموعه های مدنی.
- ۲- معرفی آثار و شواهد کالبدی و شهری بناهای دوره بعد از اسلام در ایران.
- ۲-۱- بررسی و تحلیل بستر اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و محیطی حاکم بر زمانه شکل گیری آثار و شواهد فوق.
- ۲-۲- بررسی و تحلیل ویژگی های کالبدی-فضایی شامل تکنولوژی، مواد و مصالح و سایر ویژگی های جغرافیایی مربوط به شواهد فوق.
- ۳- بررسی و تحلیل بستر اجتماعی و سیاسی آثار مورد بررسی.
- ۴- جمع بندی و نتیجه گیری حاصل از مقایسه تطبیقی اثر بر اساس شواهد قبل و بعد از اسلام.

روش ارائه درس:

این درس دارای یک گزارش مکتوب از یک بنا یا مجموعه مربوط به قبل و بعد از اسلام و مقایسه تطبیقی آنها به صورت گزارش، نقشه و تصاویر مربوط خواهد بود.

دروس پیشنهادی	عملی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد	عنوان درس به فارسی آشنایی با مرمت شهری
	عملی	نظری	اصلي		۲	
	عملی	نظری	تخصصی		تعداد ساعت	
	عملی	نظری	اختیاری		۳۲	
☐ ندارد ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار			آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☐ کارگاه ☐ سفر علمی			

درس:

آشنایی با مرمت شهری

نوع درس: اختیاری

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

هدف:

هدف از ارائه درس، آشنایی دانشجویان با روند تهیه و ارائه طرح های حفاظتی و مرمتی در مقیاس مجموعه های شهری، مراکز محلات و یا بافت های تاریخی و فرهنگی شهری و روستایی است.

سرفصل دروس:

- نقد و بررسی و تحلیل تئوری های حفاظت و مرمت بافت های تاریخی شهری و روستایی.
- تطبیق یکی از تئوری های موجود با اقدامات انجام شده در خصوص طرح های مرمت شهری و روستایی در کشور و تحلیل نقاط قوت و ضعف طرح اجراء شده.

منابع پیشنهادی:

- حبیبی ، سید محسن و ملیحه مقصودی (۱۳۸۱)، "مرمت شهری"، موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران
- فلامکی ، محمد منصور (۱۳۸۰)، "باز زنده سازی بنا ها و شهر های تاریخی"، موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران
- فلامکی ، محمد منصور (۱۳۵۷)، "سیری در تجارت مرمت شهری (از ونیز تا شیراز)"، چاپ آبان، تهران
- حناچی ، پیروز و دیگران (۱۳۸۶)، "بررسی تطبیق مرمت شهری در ایران (با نگاه ویژه به بافت تاریخی شهر یزد)"، انتشارات سبحان نور ، با همکاری پایگاه میراث فرهنگی یزد

